

Kirjoita mielipide/lausunto alla olevaan tekstikenttään. Enimmäispituus on 2 000 merkkiä.

Vastaajien määrä: 103

Vastaukset

Karhen koulu on tärkeä Karhen kylälle ja sen lapsille. Itse muutin perheeni kanssa (2 aik 3 lasta) Karhelle vuonna 2019 Irlannista. 18 vuoden ulkomailla asumisen jälkeen paikaksi valikoitui juuri Karhe, sen pienen luonnonläheisen koulun vuoksi. Karhen koulu tuli tietooni käytyäni Karhen markkinoilla. Pienen koulun on lasteni ollut helppo sopeutua. Luonnon ympäröimä koulu on ollut lapsilleni mahtava oppimisympäristö. Ulkoluokat ja retket suolla, rannalla ja metsässä ovat parasta antia ympäristökoulussa. Oppiminen tapahtuu huomaamatta mukavan tekemisen lomassa. Koulupäivät ovat aivan erilaisia mihin he olivat Irlannissa tottuneet. Karhe tarvitsee kaavan ja koulu pitäisi ehdottomasti mainostaa. Itse ostimme Karhelta vanhan talon jota olemme kunnostaneet. Tontteja ei silloin ollut myynnissä, niinkuin ei ole nykyään. Monet perheet olisivat varmasti kiinnostuneita rakentamaan kauniille Karhelle jos tontteja olisi saatavilla. On surullista, että Ylöjärvi ei arvosta ainoastaan ympäristökouluaan. Vanhintaan Karhe ansaitsee mahdollisuuden. Kaava valmiiksi ja ympäristökoulu tunnetuksi.

Vastustan ehdottomasti Karhen koulun lakkauttamista, tässä ollaan nyt tuhoamassa paitsi arvokasta erityisosaamista omaava koulu, myös koko kylä. Karhen kaava saatava nyt toteutettua ja taattava koululle jatkorauha.

<https://www.aamulehti.fi/tampere/art-2000010629541.html> Ylöjärven kaupungin Palveluverkkoselvityksen mukaan vuosina 2010-2021 on kaupunki saanut keskimäärin muuttovoittoa 76 henkilöä lapsista. Kuitenkin Aamulehti uutisoi että "Tampereelta muuttanut pois satoja lapsia ennen kouluikää" ja "vilkkaammin pois muuttaa 0-4- vuotiaa". Samaisen artikkelin tiedoissa on että vuoden 2023 aikana Ylöjärvelle on muuttanut 152 0-14-vuotiaasta lasta. Ylöjärvi on listan toisena heti Kangasalan jälkeen. Viime vuoden aikana kaupunki on siis tuhlannut keskimääräisen muuttovoittonsa koskien lapsia. Toivoisinkin että tätä Ylöjärven Väestöennustetta tarkasteltasiin uudelleen tuoreempien tilastotietojen valossa.

<https://www.maaseutupoliitikka.fi/paatoksenteontueksi/tietoa/lahikoulu-2> https://m.youtube.com/live/k_vGTOADlB0?si=ASmqE4fzrR-lxe&sfnsn=wa
https://www.jamsanseutu.fi/puheenvuoro/art-2000010037995.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR3GmlyFva2Tntgq5fXVNMIDgarKZnZJfvlbLkXhD6QpW0By4G7f44NUZU_aem_C-RtvI8cANrx59bpoT9KA&sfnsn=wa
<https://www.pohjois-savonkylat.fi/uutiset/-ja-tietopaketti-koulu/> <https://kuntalehti.fi/uutiset/mielipide-aggressiivisilla-koululakkautuksilla-julkinen-valita-on-kiihdyttanyt-lapsimaaranvahenemista/>
<https://yle.fi/a/74-20106043?sfnsn=wa> <https://yle.fi/a/74-20106161> https://kylakouluja-ei-tule-lakkauttaa/?fbclid=IwY2xjawE1P7FleHRuA2FibQlXMQABHcBXVwJQcUaxeP844vN3BRU7Xn9CZTpn2NCXyKbDJuOIGREN9W5g7y7ieA_aem_Z7YQWwAQoCD9at5Q7Q88eA&sfnsn=wa https://www.lastunen.net/2023/11/25/ihmisen-kokoinen-koulu-ihmisen-kokoinen-elama/?fbclid=IwY2xjawE1DLJleHRuA2FibQlXMQABH5B5DeVWagAkG8p9GivpxAGyp9yQO1_LptjUhdM0cF2Ft51kUU_cAtUg_aem_r4JzOLLN9ix8mR0ZHyFhrA&sfnsn=wa

Karhen koulu tulee säästää! Päättäjät vetoavat vähäiseen oppilasmäärään ja ehdottavat tilalle lasten kuljettamista muihin kouluihin. Ehdotan, että koulukuljetukset tehdäänkin muilta alueilta Karhen kouluun. Näin useampi lapsi pääsee nauttimaan Karhen koulusta ja koulu saa tarvittavan täydennyksen oppilasmäärääsä. Miksi ajatellaan ainoaksi ratkaisuksi sitä, että syrjimmällä asuvat lapset pitäisi kuljettaa lähemmäksi keskustaa isompaan kouluun? Varmasti löytyy vanhempia, jotka haluaisivat lapsensa koulukyydillä pienempään kouluun.

Karhen koulun kuulemistilaisuus 2.9.2024 Kuulemistilaisuuden aineistossa vähätellään koulumatkan pitenevän vaikutuksia, mutta pitenevät koulumatkat tulevat todellakin vaikuttamaan lapsiin, lasten hyvinvointiin ja perheiden arkeen. Lasten mahdollisuus arkkiliikuntaan vähenee samaan tahtiin kun koulumatkat pitenevät. Lapset kuluttavat jatkossa aikaansa yhä enenevässä määrin taksien ja bussien kyydissä. Ja yhä vähemmän liikkuen ja leikkien. Muutoksen myötä mahdollisuus kulkea koulumatka jalan tai pyörällä menetetään kaikkien Karhen oppilaiden osalta. Tämä ei ole säästöä vaan arkkiliikunnan vähenemisen hinta tulee maksettavaksi myöhemmin terveydenhuollon varoista. Valmisteluaaineistossa oleva kartta oli rajattu niin, että esimerkiksi Heinälammilla asuvat lapset eivät mahtuneet kartalle. Toivottavasti ette ole unohtaneet näitä lapsia kun olette tehneet suunnitelmat koulukyydeistä muutoksen jälkeen. Karhen Ympäristökoulun ulkoluokkoiminta on tarjonnut näille samolle lapsille mahdollisuuden liikkua ja ulkoilla myös koulupäivän aikana ja myös muissa oppiaineissa kuin liikunnassa. Kouluympäristö tarjoaa lapsille tekemistä myös muulloin kuin koulupäivien aikana. Kouluilla pidetään kerhoja koulupäivän jälkeen. Jos koulu on jatkossa Viljakkalassa, on Kyrönlahdessa asuvalla lapsella 20 km matkaa iltapäiväkerhoon. Tällä on todellakin vaikutusta lasten ja vanhempien arkeen. Mahdollisuus osallistua kerhotoimintaan ei ole itsestäänselvyys, koska kyyti kerho jälkeen kotiin pitää järjestää itse. Välimatka vaikuttaa myös lasten sosiaalisiin suhteisiin. Mahdollisuudet tavata kavereita koulun pihassa koulun jälkeen ovat pienet kun koulukyyti kuljettaa 20 kilometrin päähän koulupäivän jälkeen.

Ensisijaisesti vastustan Karhen koulun lopettamista, koska pidemmät koulumatkat estävät harrastuksia (erityisesti kouluilla järjestettäviä) ja alistavat lapset yhä enemmän älylaitteiden käyttöön pitkästä koulumatkasta. Jos Karhen koulu lakkautetaan, vastustan kaikkien Karhen nykyisten oppilaiden siirtoa Viljakkalaa. Meiltä esimerkiksi on matkan Karhen kouluun 4km, Mutalan kouluun 7km ja Viljakkalaa 14km. On täysin järjetöntä siirtää meidän lapsi Viljakkalan kouluun. Ensinnäkin Karhen koululaiset ovat lähes kaikki käyneet esikoulunsa Mutalassa, joten kaikilla on kavereita myös Mutalassa. Viljakkala on outo kaukainen iso koulu, josta ei tunneta ketään. Mutalan koulu on läheinen kyläkoulu, jonka lähes kaikki Karhen oppilaat tuntevat. Kouluilla on Harrastamisen Ylöjärven mallin mukaisia harrastuksia. Erityisesti jos koululaiset siirretään Viljakkalaa, näihin osallistuminen on mahdotonta. Kuka vanhempi ajaa kymmeniä kilometrejä kesken työpäivän hakemaan lasta harrastuksesta? Pitkät välimatkat eriarvoistavat lapset harrastuksien osalta, joka on täysin Harrastamisen mallin tavoitteiden vastainen. Vain Karhen koulun säilyttäminen tai koululaisten Mutalaan siirtäminen mahdollistavat tasaarvoisen harrastamisen mahdollisuudet. Lisäksi 1-2-luokkalaisten iltapäivätoiminta on haastellista Viljakkalassa, koska Karhelta lähes kaikki ovat töissä Ylöjärvellä tai Tampereella. Lapsen hakeminen työpäivän jälkeen Viljakkalasta tekee 20-30km lisäajomatkan, toisin kuin Mutalassa, joka on työmatkan varrella. Pienten lapsien siirto Viljakkalaa pahimmillaan estää vanhemmilta täysiaikaisen työnteon ja veronmaksun. Eikö iänikäiset vanhat kuntarajat voisi jo unohtaa koulupiirirajoina? Karhen kouluun saisi lisää oppilaita ja sen pelastettua, jos sinne päästettäisiin sinne kaikki haluavat Kyrönlahden-Länsi-Teiskon alueelta. Jos Karhen koulu lopetetaan, mikseivät ne, joille Mutalan koulu kätevämpi, saisi vaihtaa Mutalaan. Koulukuljetuksia käytetään käsikassarana koulun valinnan estämisessä.

Karhen kylän kehittämistä ja kehittämistä on jo lähes 20 vuotta vaikeuttanut osayleiskaavaprosessin vireilläolo. Kaavoitettavalle alueelle vaaditut poikkeuslupa- ja suunnittelutarvekäsittelyt ovat lähes lopettaneet rakentamisen kylälle. Tämä on myös nykyiselle valtuustolle peiliin katsomisen paikka. Karhen koulun tulevaisuus on ollut yhtä poukkoilua. Nykyinen valtuusto teki päätöksen uuden kiinteärakenteisen koulun rakentamisesta ja nyt valmistellaan samalle vaalikaudelle koulun lakkauttamispäätöstä. Kunnallisen päätöksenteon uskottavuus ottaa tällaisena tuuliviirinä olosta aikamoisia iskuja. Nykyiset ja mahdollisesti tulevat lähialueiden kyläläiset seuraavat tilannetta. Vaikutukset ovat kauaskantoisia. Tämä hankaloittaa sukupolvenvaihdoksia, kun jatkajia ei ole eikä jatkossakaan tule. Karhen koulu on ainoa Ympäristökoulu Ylöjärvellä. Siellä toimivat Ylöjärven koulutetut ympäristökasvattajat, niin opettajat kuin ohjaajakin. Jo se on selkeä osoitus koulun tarpeellisuudesta. Siellä on käytössä myös ainoa virallinen ulko-opetustila. Jo pelkkä koulun monimuotoinen lähiympäristö toimii hyvänä ja virikkeellisenä oppimisen tuen lähteenä. Lähellä oleva lisääntyvä raakkuesiintymä todistaa lähivesien puhtaudesta. Jos Karhen koulu lopetetaan, menetetään tämäkin veto- ja pitovoimatekijä pitkäksi aikaa, ellei jopa kokonaan. Onko ympäristökoulun potentiaalia toimia Ylöjärven kaikkien peruskoululaisten ympäristökasvatuksen tukipilarina otettu huomioon koulujen opetussuunnittelussa? Karhen alueen palveluita on ajettu järjestelmällisesti alas viime vuosina. Ensin lopetettiin pururata ja jääkiekkokaukalon toiminta. Nyt ollaan lopettamassa koulua. Tämä on maaseudun alasajoa pahimmillaan. Kaupunki hakee kasvua. Se lähtee kylän kasvusta ja hyvinvoinnista. Palvelut ovat kylän elinvoiman elinehto, veto- ja pitovoimatekijä. Maaseutu pitää koko maata elinvoimaisena ja takaa huoltovarmuutta. Palveluverkkoselvityksen mukaan alueen palveluiden karsiminen alentaa kiinteistöjen arvoa.

Karhen kylän kehittämistä on jo lähes 20 vuotta vaikeuttanut osayleiskaavaprosessin vireilläolo. Kaavoitettavalle alueelle vaaditut poikkeuslupa- ja suunnittelutarvekäsittelyt ovat lähes lopettaneet rakentamisen kylälle. Tämä on valtuustolle peiliin katsomisen paikka. Viljakkala-neuvosto on esittänyt, että tilanne rauhoitetaan vähintään kaavan valmistumisesta seuraavien kahden vuoden ajaksi ja koulun toiminta jatkuu vähintään sinne asti. Karhen koulun tulevaisuus on ollut poukkoilua. Nykyinen valtuusto teki päätöksen uuden koulun rakentamisesta ja nyt valmistellaan samalle vaalikaudelle koulun lakkauttamispäätöstä. Kunnallisen päätöksenteon uskottavuus ottaa tällaisesta aimo iskuja. Myös kylän nykyiset ja mahdollisesti tulevat asukkaat seuraavat tilannetta: Kylältä lähtöä harkitsevien päätöstä tämä vahvistaa ja tulijoille tämä on hidaste. Karhen koulu on ainoa Ympäristökoulu Ylöjärvellä, missä toimivat Ylöjärven koulutetut ympäristökasvattajat, niin opettajat kuin ohjaajakin. Jo se on selkeä osoitus koulun tarpeellisuudesta. Siellä on käytössä myös ainoa virallinen ulko-opetustila. Jo pelkkä koulun monimuotoinen lähiympäristö toimii hyvänä ja virikkeellisenä oppimisen tuen lähteenä. Karhen koululta polkupyörämatkan päässä on myös lisääntyvä raakkuesiintymä, joka todistaa lähivesien puhtaudesta.

Jos Karhen koulu lopetetaan, menetetään tämäkin veto- ja pitovoimatekijä pitkäksi aikaa, ellei jopa kokonaan. Karhen alueen palveluita on ajettu järjestelmällisesti alas viime vuosina. Ensin lopetettiin pururata, viimeksi jääkiekkokaukaloa ei pystytetty ja nyt laidatkin on viety, vaikka koulu on jatkunut keskeytyksettä. Nyt ollaan lopettamassa koulua. Tämä on maaseudun alaraja pahimmillaan. Kaupunki hakee suostua. Se lähtee kylien kasvusta ja hyvinvoinnista. Palvelut ovat kylien elinvoiman elinehto, veto- ja pitovoimatekijä. Maaseutu pitää koko maata elinvoimaisena ja takaa huoltovarmuutta. Palveluverkkoselvityksen mukaan alueen palveluiden karsiminen alentaa kiinteistöjen arvoa.

Vastaukset

Karhen koulu Viljakkala-neuvosto pitää tärkeänä, että koulun toiminta jatkuu Karhella. Viljakkala-neuvosto katsoo, että ensin on tärkeää saada Karhen kaava valmiiksi ja rauhoittaa tilanne vähintään kahdeksi vuodeksi. Sen jälkeen oppilastilannetta voidaan arvioida uudelleen. Neuvosto arvostaa pienen koulun yksilöllistä opetusta ja luontokoulutoimintaa. Keskustelussa nousee esiin myös oppilasalueiden rajat ja oppilaiden saaminen Karhelle oppilasalueen ulkopuolelta. Luontokoulutoiminta nähdään mahdollisuutena oppilasmäärän lisäämisessä.

Kuulemistilaisuudessa muutaman valtuutetun asenteet olivat tyyliä, syyteltiin katkerasti kyläläisiä kiellosta purkaa vanha koulu. Eräs valtuutettu myös väheksyi koulun merkitystä kylän elinvoimaisuudessa. LuKen erikoistutkija **** tutkimuksessa "on selvä näyttö siitä, että kyläkoulun lopettaminen romahduttaa kylän asukasluvun. Ovathan maaseudun kylien asukasluvut useilla alueilla muutenkin laskeneet, mutta koulun lopettaminen kiihdyttää asukaskatoa selvästi." <https://lyle.fi/a/3-12153742> Eläköön kyläkoulu -kirjassa arvioidaan, että kyläkoulun lakkautus ei tuo kaikissa kunnissa säästöjä, vaan hyöty jää lyhytaikaiseksi. Lisäksi Karhen koulun budjetti on pienempi kuin usean vuoden ylijäämää. Lyhytaikaiset säästöt eivät takaa muuta kuin sen, että Karhen kylältä viedään mahdollisuudet houkutella lapsiperheitä turvalliseen yhteisöön, jossa on myös harrastuksia ja tilaa olla lapsi. Valtuutetut ovat perustelleet sulkemista sillä, että tällaista tapahtuu ympäri Suomen, kun kylät hiljenevät. Onko järkevää vetää johtopäätös tilanteesta, mikä vallitsee Itä-Suomessa tai Pohjamaalla, kun puhutaan nopeiten kasvavasta Tampereen seudusta? On turhan pessimististä ajatella, että tilanne olisi Karhella sama kuin Savossa. Vaikka suurin kasvu tapahtuikin lähempänä Tamperetta, ei Karhe ole mahdolloman matkan päässä palveluista tai työpaikoista. (35min Tre, 20min Ylö) Perustelu siitä, ettei kyläkouluissa kiusaamista ole vähempää tai hyvinvointia enempiä, ei kerro yhden koulun ansioista mitään. Koulussa on tehty paljon kiusaamista ehkäisevää työtä ja muutokset lapsissa huomataan nopeammin. Itä-Suomen kuolevissa kylissä, jossa työmahdollisuudet tehtaan sulkemisen yms. takia kadonneet, on paljon sellaista stressiä ja epätoivoa, mitä hyväkään koulu ei kompensoi. Karhella työllisyysnäkyvät ovat kuitenkin vakaat kohtuullisten matkojen ansiosta. Toivon, että teksti -22 vuoden päätöksestä antaa päättäjille rohkeutta nostaa myös kyliin! <https://lylojarvenuutiset.fi/2022/04/23/karhen-uusi-koulu>

Karhelaissa on herännyt epäily koululaisennusteiden virheellisyydestä suuren oppilasluvun laskun vuoksi. Useat henkilöt ovat pohtineet, onko tässä syynä huolimaton tilastojen luku. Jos Karhen koulun ennuste on otettu pelkästään Karhen postinumeroalueelta, se on reilusti alakanttiin, mikä vesittää oleellissimman perustelun koulun alasajon. Jos oppilasmääriä ei ole katsottu kartan mukaan vaan postinumeron, voi siitä tulla suurtakin heittoa arvioon. Karhen koulupiiriin kuuluu osa 39310, 39360 ja 34150 alueelta ja kaikki 39340 postinumeroalueelta. Itse en pystynyt tätä asiaa tarkistamaan, koska näitä tietoja ei ollut saatavilla DVV:ltä postinumeroitain yksityishenkilölle. Pohdimme myös, onko koulurajoja aika päivittää, sillä ne lienevät osittain ajalta ennen kuntaliitoksia. Jos rajoja hivutetaan ulospäin keskustasta, se auttaisi myös liian isoja luokkakokoja muualla. Toivon valtuuston mieltävän aluetta myös tulevaisuuden taajamana. Vihreä metropolimme 2040- suunnitelmassa ennustetaan 70 000-100000 asukasta lisää Tampereen seudulle. Kasvusta 20% arvioidaan muuttavan taajamien ulkopuolelle. Laskennallisesti myös Karhelle siis riittäisi asukkaita, tässä ei kuitenkaan riitä vain kyläläisten aktiivisuus vaan aktiivinen markkinointi ja suunnittelu myös Ylöjärven taajamien ulkopuolella. On ihmisiä, jotka haluavat väljempää asumista hyvillä kulkuyhteyksillä. Selkeää muuttoliikettä Hämeenkyröön on 10 vuoden tilastoissa nähty. Nämä ihmiset eivät halua Siltatielle vaan omaan rauhaan. Jos on rohkeutta säilyttää koulu ja pohtia muutaman bussin kiertämistä Karhen kautta, valmistella kaava ja markkinoida, niin Karhella on mahdollisuuksia moneen. Karhen aktiivista kyläyhteisöä ja kyselyitä. Uskon että uusien asuinalueiden rakentamiseen maalle löytyy keinoja vaikka rahaa investointeihin ei ole. Jotain uusia rahoituksia maaseudun autoitumiseen tai ehkä jopa maanomistajien rakentamia vuokrataloja. Kiittäen Niilo Nieminen

Hei, Vuonna 2011 minä sain kunnian ojentaa kuntalaisaloitteen jossa Viljakkalan sos. Dem. ty. ehdotti Karhen koulua ympäristökouluksi. Nyt se on kantanut hedelmää ja toivon hartaasti että se hedelmä saisi kasvaa vielä vastedeskin. Ennustan että kestävä kehitys voisi alkaa Viljakkalasta ja vallata koko Ylöjärven tehden näin Ylöjärvestä edelläkävijän. Joku iso muutos on nyt lähtenyt käyntiin, annetaan sen vaan tapahtua. Uskon että Ylöjärven seurat voisivat toimia omien asuinpaikkokjemme myyntimiehinä ja se voisi olla keino saada lisää muuttovoimaa kaupunkiimme. Sitä kautta saisimme elinvoimaa. Karhe-Seurassa se on nyt käynnistynyt voimakkaasti lakkautusuhan myötä ja tuonut runsaasti sähköposteja ja kyselyitä. Uskon että uusien asuinalueiden rakentamiseen maalle löytyy keinoja vaikka rahaa investointeihin ei ole. Jotain uusia rahoituksia maaseudun autoitumiseen tai ehkä jopa maanomistajien rakentamia vuokrataloja. Kiittäen Niilo Nieminen

Maaseudun ja kaupungin vastakkainasettelua ei saa enää jatkaa pahempaan suuntaan. Ylöjärven imago vahvana keskittäjänä karkoittaa maalla asuvat ja maalle muuttajat. On rauhallisesti ja järkevästi yhdistettävä liitetyt kunnat myös henkisesti vanhan Ylöjärven alueeseen. Se tehdään käyttämällä kaupungin asiantuntijoina myös muita kuin vahvan keskittämisen kannalla olevia edustajia. Yhteistyön ja kuulemisen rakenteita on tarkasteltava läpileikkauksena kaupungin elimissä. Toivon, että Karhen koulun kehittäminen voisi lähteä koko kouluverkon kehittämisestä. Haluaisin nähdä, kuinka lapsiperheet valitsisivat muuttaa Ylöjärven rajojen sisäpuolelle siitä syystä, että sen kouluverkko on niin innovatiivinen ja edistyskellinen.

Karhen ympäristökoulua ei saa lakkauttaa

Tyttäreni aloitti nyt ensimmäisen luokan Karhen ympäristökoulussa. Olemme olleet onnellisia että hän pääsi tähän kouluun, jossa luonto on lähellä ja maaseudun rauha läsnä. Ryhmäkoot ovat pieniä, mikä varsinkin pienille lapsille on todella tärkeä asia nykyajan valtavana ärsyketulvassa. Koulun henkilökunta ja mahdollisuudet ulkoluokkatoimintaan ovat ainutlaatuiset. Tyttäreni rakastaa kouluaan, niinkuin varmasti jokainen Karhen koulun käynyt oppilas. Hän lähtee sinne joka päivä iloisena ja nauttii luontoretkestä koulupäivien yhteydessä. Myös yhteisöllisyys ja toisten auttaminen korostuu tällaisessa pienessä kylässä ja koulussa, sellaista ei suuremmista kaupungeista löydy. Koulun lopettaminen olisi lapsillamme ja koko kylälle katastrofi. Sen vaikutukset kestävistävät koko elinikämme. Lasten ja nuorten pahoinvointi lisääntynee koko ajan ja siihen ei auta se että heidät laitetaan entistä suurempiin ryhmiin ja heidän hyvinvointinsa kustannuksella yritetään säästää, se kostaatuu tulevaisuudessa! Me maaseudun ihmiset kasvatamme ruokaa kaikkien ruokapöytiin. Sekä miehieni että minä työskentelemme suomalaisen ruoan alkulähteillä, meillä on maanviljelystä sekä maitotila. Näin on myös usealla tuttavallemme. Elämme vuodenaikojen mukaan, lähellä luontoa. Mielestämme on tärkeää opettaa myös lapset arvostamaan luontoa ja maaseutua, sillä ruoka ei kasva kaupungeissa. Lapsillamme on nyt upea mahdollisuus opiskella ympäristökoulussa lähellä kotiamme. Koulumatkat ovat pienille koululaisille sopivan lyhyitä ja aikaa ja energiaa jää harrastuksille ja ulkoilulle vielä koulupäivien jälkeenkin. Koulun lakkauttaminen olisi järkyttävän lyhytnäköinen päätös, varsinkin kun kaava ei ole vielääkään valmis. Karhella on lapsiperheille hyvä ja turvallinen ympäristö, jos heille vain annettaisiin mahdollisuus asua täällä maaseudulla. Lasten hyvinvoinnista ei saa säästää eikä koulua lopettaa! Karhen koulua voisi markkinoida laajemmin ja tehdä siitä Ylöjärven ylpeys. Lapsissamme on tulevaisuus!

VILJAKKALAN YHTENÄISKOULUN KARHEN TOIMIPISTEEN LAKKAUTTAMINEN Karhen toimipiste on useiden vuosien määrätietoisien työn ansiosta saanut ympäristökoulun statuksen ja kuuluu Vihreä lippu- verkostoon. Nyt Ylöjärven kaupunki on aikeissa sulkea ainoan ympäristökoulunsa. Tiedämme varmuudella, että tulevaisuudessa tarvitaan valistuneita kansalaisia, joilla on vankka sivistys liittyen ympäristöongelmiin ja ekologiaan. Koulun sulkeminen olisi reipas askel taaksepäin. Sen sijaan, että Karhen koulu suljetaan, tulisi sen resursseja lisätä niin, että Viljakkalan yhtenäiskoulun oppilaat voisivat tulla Karhelle luokka kerrallaan opiskelemaan. Karhen koulun ympäristössä on oppimisympäristöjä erilaisilla luontotyypeillä, joihin yhtenäiskoululla ei ole pääsyä. Näin saataisiin vahvistettua koko Viljakkalan alueen lasten ympäristötietoutta. Ulkona oppimisen vahvuuksia on tutkittu meillä ja muualla: Luonossa liikkuminen parantaa huomiokykyä ja keskittymistä, vähentää stressiä, kehittää itsesäätelyä ja tekee oppijoista kiinnostuneempia ja osallistuvampia. Kaiken tämän lisäksi erittäin ajankohtainen seikka, ulkona lapset saavat liikuntaa ja tottuvat ulkona olemiseen. Ylöjärven kaupungin perustamisen aikaan lanseerattiin idea puutarhakaupungista, jossa vahvan rungon ympärille levittäytyisi pienten keskusten kirjo. Tämä idea on mitä ilmeisemmin haudattu kaikessa hiljaisuudessa. Kuten edellä totesimme, tarvitsemme ympäristötietoutta entistä enemmän. Ympäristökoulua todellakin tarvitaan.

Hei! Voisiko olla päättäjät armollisia Karhen koululle, että katsoisivat lopettamis tilannetta vuoteen 2027. Oppilas tilanne on mahdollista kääntyä kumpaankin suuntaan.

Kuulemistilaisuuden aineistossa kerrottiin, että koulun koolla ei ole yhteyttä koulukiusaamisen esiintymiseen. On kuitenkin selvää, että pienessä koulussa, jossa JOKAINEN opettaja tuntee JOKAISEN oppilaan, ja vanhemmat tuntevat toisensa luokkarajojen yli, kiusaaminen on helpompi huomata. Kiusaaminen ei ole nykyään enää pelkäästään sitä, että toista esim. tällainen tai haukutaan "päin naamaa", vaan lapset ja nuoret osaavat tehdä sen todella salaa ja piilossa. Opettajalta vaaditaan todella hyvää oppilaantuntemusta, jotta tällainen kiusaaminen käy ilmi. Isossa koulussa sellaista oppilaantuntemusta ei ole kuin korkeintaan oman luokan oppilaista. Nykyään oppilaat myös harvoin uskaltavat tulla kertomaan kiusaamisesta, koska pelko snitsaamisesta kiinnijäämisestä on niin suuri. Tässäkin on merkittävässä roolissa opettajan oppilaantuntemus ja se, että vanhemmat tuntevat toisensa. Isossa koulussa varhainen puuttuminen kiusaamiseen on todella paljon vaikeampaa, ellei jopa mahdotonta. Aineistossa otettiin esille myös oikeus tukeen. On totta, että tuen järjestämisen perusteet eivät ole koulukohtaisia. Se, miten koululla on resursseja ja miten koulu voi konkreettisesti tukea tukea tarvitsevia oppilaita, riippuu valitettavasti koulun koosta. Pienessä koulussa tukea saa enemmän ja matalammalla kynnyksellä kuin isommassa. Näin ollen tilanne Karhen oppilaiden osalta huononee.

Kuulemistilaisuudessa kerrottiin, että jos Karhen koulu lakkautetaan, oppilaat siirtyvät Viljakkalaan. Materiaalista käy myös ilmi, että siinä tapauksessa Viljakkalan kuudesta alakoulun ryhmästä viidessä oppilasmäärä kasvaa niin isoksi, että ryhmä on jaettava. Tämä tarkoittaa alakouluun viittä uutta perusopetusryhmää. Onko tässä lakkautushuomassa laskettu, että oppilaat varmuudella mahtuisivat Viljakkalaan? Jotenkin tuntuu epätodennäköiseltä, että Viljakkalassa olisi viisi joutilasta luokkatilaa. Mikään poikkeusratkaisu esim. liikuntasalissa ei mielestäni voi tulla kyseeseen. Kuulemistilaisuuden materiaali kerrottiin myös, miten isommassa koulussa valinnaisaine mahdollisuudet ovat laajemmat. Alakoulun valinnaiset ovat yleensä koulusta riippumatta liikuntaa ja taito- ja taideaineita. Näin ollen niissä ei suurta eroa ole Viljakkalan tai Karhen välillä, joten isompi koulu ei tuo tässä mitään lisäarvoa. A2-kielen ryhmäkökokin on Ylöjärvellä sen verran suuri, että käytännössä Viljakkalaan ei niitäkään ryhmiä tule.

Vastaukset

Ylöjärven mallin mukaiset harrastusmahdollisuudet eivät myöskään ole automaattisesti paremmat isommassa koulussa. Tällä hetkellä Karhella on tarjolla 2 kerhoa ja Viljakkalassa 5, mutta monessa muussa isossa koulussa saattaa olla 2-3 harrastusta valittavana. Isompi koulu ei siis takaa laajempaa valikoimaa. Ja otatethan huomioon, että näistä kerhoista on itse järjestettävä kyyti kotiin. Miten Karhella asuvat lapset voisivat jäädä kerhoihin, kun vanhemmat ovat päivän töissä, eivätkä pysty lapsia keskellä päivää hakemaan?

Tampereella toimii luontokoulu Korento, josta kirjoitetaan näin: "Tampereen luontokoulu Korento sijaitsee 35 km Tampereen keskustasta. Upeassa ympäristössä on monta sataa hehtaaria monimuotoista metsää, Kiimajoki sekä maaseutumaista kulttuuriympäristöä. Tampereen luontokoulu Korento tarjoaa mm. opetus- ja varhaiskasvatustuunnitelmiin pohjautuvia toiminnallisia luontokoulupäiviä, koulutusta kasvattajille ja kesäkursseja tamperelaisille lapsille ja nuorille. Luontokoulun palveluihin kuuluu myös toimia Vihreä lippuedistäjänä Tampereella (Pirkanmaa)." Karhen Ympäristökoulu voisi olla Ylöjärven lippulaiva, joka tarjoaa Ylöjärven koululaisille ja varhaiskasvatuksessa oleville lapsille toiminnallisia luontokoulupäiviä. Upea sijainti maalaismaisemassa järven, suon ja metsän välittömässä läheisyydessä, suojeltu raakkujoki Ruonanjoki n. 2 km:n päässä. Tämän upeampaa paikkaa ei luontokoululle voisi kuvitella. Karhen Ympäristökoulun henkilökunta on kouluttautunut ympäristökasvattajiksi. Ulkokoulupäiviä on pidetty säännöllisesti v.

2017 alkaen ja Ympäristökoulustatus on ollut vuodesta 2018. Ylöjärven keskustasta on 25 km Karhelle, joten etäisyys ei ole este toiminnalle. Tehdään Karhen ympäristökoulusta Ylöjärven keulakuva: lapsille kokemukseräistä oppimista rauhoittavassa kauniissa ympäristössä. Näytetään koko Suomelle, että pieni koulu voi olla suuri alueellinen vaikuttaja, jonka arvoa ei voi rahassa mitata. Vetovoimajakijän Ympäristökoulu on lapsiperheiden keskuudessa tutkitusti ylitse muiden. Karhe tarvitsee Ympäristökoulun ja perheet valitsevat mielellään ympäristöasioissa valvutuneen kasvuympäristön! Karhen osayleiskaava pian valmiiksi ja markkinointikoneisto käyntiin, niin Ylöjärven kaupunki saa taatusti uusia veronmaksajia ja Ympäristökoulu oppilaita Tampereelta. Ylöjärvi saisi Ympäristökoulun vaalimisella valtakunnallista huomiota rohkeudesta kehittää keskuksen ulkopuolisia alueita ja jo yksinomaan kulkemalla vastavirtaan säilyttämällä kyläkoulun, ei sulkemalla.

Karhen koulun lakkautusta pohdittaessa päättäjät ovat hieman suuremman asian äärellä. Heidän pitää päättää miten Ylöjärven kaupunkia halutaan jatkossa kehittää. Halutaanko kaupungin olevan monipuolinen, erilaisia elon- ja asumisen ratkaisuja tarjoava kaupunki. Vai tiivistä rakennettu nukkumälähiö Tampereen kyljessä. Onko Ylöjärvi elävä, laaja kaupunki. Parkanon-Ikaalisten-Hämeenkyrön rajalta aina Tampereen rajalle? Vai nopeasti ohitettu taajama siinä Soppeenmäen ja Teivon välissä? Vahvasti suositellen, että koulutoiminta maaseudulla säilytetään ja muutenkin esim kaavoituksella panostetaan uus-asukashankintaan ja kaupungin elinvoimaan. Tie, totuus ja elämä on, että jos maaseutu kiihtuu, niin kaupunki kuolee. Tai selvemmällä suomella.... "Jos maalla lakkaa pas.. haisemasta, lakkaa se kohta kaupungissa tulemasta".

Ajatellessaan, että säästöt koulun lakkautuksesta olisivat suuret, vaikka todellisuudessa lakkauttamisesta suurella todennäköisyydellä koituu enemmänkin kuluja, kun oppilaat siirrettään keskitetyti lähialueiden kouluihin, joita sittemmin joudutaan ahtaaksi käyvien opetustilojen vuoksi laajentamaan. Väliaikaisratkaisuna oppilaiden siirtely paikkaa ja luokasta toiseen uusien tilojen valmistamista odotellessa, kuormittaa niin oppilaita kuin opettajiaakin. Tämän vuoksi pyytäisiin päättäjiä esittämään todellista dataa suunnitelluista säästöistä ja niiden toteutumisesta myös tavallisten ihmisten nähtävälle, etenkin kun on olemassa tutkimusnäyttöä siitä, kuinka koulujen lakkauttamisesta on ollut kuntien säästötavoitteisiin nähden päinvastainen vaikutus. Lapsilla on oikeus pysyvyyteen ja perusturvallisuuden tunteeseen. Lasten koulumatka pitenee kohtuuttoman pitkäksi, eikä kaikilla vanhemmillä ole varaa tai edes mahdollisuutta kuljettaa lapsiaan kaukana sijaitsevaan kouluun. Ei ole takeita, että Karhelta edes on suora bussiyhteys uudelle koululle. Entä, jos lapsi myöhästyy kyydistä? Koulukuljetusten kustannusten kasvu on myös huomioitava, samoin oppilashuollon kustannusten kasvu. Myöskään suuret yhteen paikkaan keskitetyt luokkakoot eivät edistä lasten oppimista ja hyvinvointia. Lasten tulee saada opiskeluruuha. Suuret luokkakoot aiheuttavat helpommin erityisen tuen tarvetta, jolloin edessä voi olla useamman uuden työntekijän palkkaaminen tätä tehtävää hoitamaan, eli ainakaan tässä suhteessa säästöjä ei todellisuudessa ilmene. Lisäksi on hyvä tarkastella Karhen alueen vetovoimaisuutta, mikäli koulu lakkautetaan. Lapsiperheet eivät muuta alueelle, josta puuttuvat peruspalvelut, jolloin vähitellen ihmisten muuttaessa isompiin kaupunkeihin lähemmäs peruspalveluita sekä nykyisten asukkaiden ikääntyessä on odotettavissa, että koko kylä autioituu. Oiva keino karkoittaa veronmaksajat toisaalle.

Kiva kuulla että kaikki lapset suunnitellaan siirtävän viljakkalaan, ihana ajatus. Valitettavasti tämä tuo todella hurjat ajat koulumatkoihin. Se että lapsilta viedään koulu ,viedään hyvällä säkää mahdollisuus harrastaa. Se että jo nyt on tiukka yhdistää arkeen koulu, läksyt, kokeet, ruokailu ja harrastukset. Mutta tässä kohtaa se on ollut meidän valinta ja olemme laskenut että se onnistuu. Mitä se on sitten kun koulumatka tuplaantuu triplaantuu tai oikeastaan nelinkertaistuu nykyisestä.! Tähän vielä lisäksi ongelmat kuljetuksissa eivät luo kovin hyvää pohja kuvaa suunnitelmalle. Kokemusta on nytkin jo päiviltä jolloin lapsi on ollut viljakkalassa koulussa käsitöy tunneilla ja tiukaksi menee sen päivän kellotus. Mutta se ei ole ollut joka päiväistä sen on vielä ymmärtänyt. Vaan jos usein saisi kellottaa lapsen päivän siihen että lapsi kerkiää harrastukseensa ei se olisi enään varmasti rentouttavaa ja stressitöntä lapsellekkaa. Saati kyyti ongelmien tullessa on todella ikävä vanhemmalle tai naapureille lähteä hakemaan lasta koulusta 20km päästä tai aamulla viemään kun ainoa kyyti meni ohihse tai ei saapunut. Joka paikassa puhutaan että lasten tulisi liikua joka päivä ja siihen pitäisi tukea. Lapsemme kuuluu kuljetuksen piiriin mutta silti välillä kouluun poljetaan mielellään useampi kilometri. Koulun vaihduttua ei olisi mahdollista. Huvittavaa että alle 10km päässä on koulu toisessa suunnassa niin lapsia lähdetään kускаааааааа 20km päähän. Vaikka päättäjien mielestä olisi ok että lapsen koulukyteihiinsa mennä 2,5h päivässä niin ei se kyllä ole he ovat pieniä lapsia eivät töissäkäyviä aikuisia.

Karhella on ainutlaatuista yhteisöllisyyttä, joka on rakentunut tänne koulun ansiosta. Kyläläiset ovat tutustuneet toisiinsa juuri koulun kautta. Meidän kylässämme vallitsee lämmin henki. Toistemme pyyteetön auttaminen elää täällä vahvana. Ei ole sellaista ongelmaa, johon tästä kyläyhteisöstä ei saisi apua. Tämä kaikki revitään hitaasti riekaleiksi, jos ympäristökoulu lakkautetaan. Ikänsä kaupungissa eläneet ystäväni ovat monesti ihastelleet karhelaista elämänmeno: Läheisiä värejä naapureihin, monimuotoista luontoa ja yhteisiä hetkiä esimerkiksi leirikoulun hyväksi järjestetyin vohvelikahvilan merkeissä. Nyt nämä ystävät ovat perheellisiä, pysyvää kotia etsiviä aikuisia. Karhe olisi houkutteleva vaihtoehdo lähikouluineen. Täältä on nopeat yhteydet kauppihoihin ja Tampereelle. Koulu on meille tärkeä kokoontumispaikka, jossa järjestetään vuoden mittaan monia tapahtumia. Näihin ei tältä kylältä löydy toista, tarpeeksi isoa tilaa. Valtuutettu **** nosti esiin Parkkuun ja Pinsiön elinvoimaisina kylinä, joissa ei ole enää kyläkoulua. Näissä kylissä on kuitenkin muiden tahojen kuin kaupungin omistamat isot kokoontumistilat. Koulun lakkautamisen jälkeen meille jäisi matonpesupaikka ja uimaranta. Ei oltais enää yhdessä. Lisäksi koululla harrastavat lapset ja aikuiset. On hätköityä lakkauttaa Karhen ympäristökoulu 2025. Mielestäni on paikallaan antaa Karhen näyttää vetovoimansa. Osa sitä on odottaa, että osayleiskaava valmistuu. Siinä ei ole tapahtunut edistystä vuoden 2008 kaavaehdotuksen jälkeen. Tämä vaikuttaa aivan olennaisesti vetovoimaan. Oppilasmääräennuste voisi olla aivan toinen nyt, jos viivästys asiassa ei olisi näin kohtuuton. Karhe-seura on jo ottanut aktiivisen otteen linkkinä Karhella taloa myyvien ja tänne muuttohalukkaiden välillä. Uskon, että kyläseurasta löytyy vetoapua myös tonttien myyntiin. Täällä Karhella eletään Ylöjärven kaupungin uuden sloganin mukaan suuremmoisen tavallista arkea. Toivottavasti niin on jatkossakin, ja siihen kuuluu koulu.

Yleensä kun halutaan kaikki mahdollisimman halvalla, ei tule laatu. Hyvä esimerkki on Karhen bussi. Bussi on kilpailutettu eli otetaan mahdollisimman halpa vaihtoehto. Bussi on talvisin usein myöhässä, ei tule tai ajaa ylinopeutta. Ylinopeuden ajaminen asettaa bussissa olevat oppilaat, kuljettajan ja muut liikenteen käyttäjät vaaraan. Tämän takia

Karhen koulua ei voida lopettaa. Halvalla ei saa laatua!
Olen huolestunut Karhen koulun tilanteesta. Kyrönlahdesta Viljakkalan yhtenäiskoululle on noin 20 km. Olen huolestunut pitenevästä koulumatkasta ja pitenevästä koulupäivästä. Olen itse Viljakkalan yhtenäiskoulussa ja bussi matkani kestää noin tunti (menen bussilla enkä tarvitse taksia). Isommassa koulussa on myös hyviä puolia, mutta pienemmässä koulussa on enemmän. Karhen koulussa on 3 opettajaa ja oppilaat ovat jo parakkirakennuksessa. Karhelta on lähtenyt jo esikoulu. Jos Karhen koulu lähtee, voisin sanoa, että Karhen väkiluku puolittuu 10 vuodessa.

Pitäkää Karhen koulu toiminnassa se on hyvä paikka jopa nuorille tulla hengaillemaan vapaa ajalla. Karhelaisille tulee pidempi koulumatka. Itse olen juuri vaihtanut Viljakkalan yhtenäiskoulun 7-luokalle. Omasta mielestä Karhen koulu on parempi siellä kaikki tuntee toisensa ja opettajille on helpompi tulla juttelemaan

Säilytetään pieni ja ihmisläheinen, ympäristökoulustatuksen saanut Karhen koulu. Ei pakoteta lapsia pitkiin koulukuljetuksiin ja valtavaan, "tehotuotantokouluun". Karhen koulun sulkua on yhtä surullista kuin Viljakkalan päiväkotisulku. Yhteiskunta haluaa lapsia lisää, mutta samalla näitä tärkeitä tukipilareista, pieniä kouluja ja pieniä päiväkotia suljetaan. On ihan höpöhöpöä, että päiväkodin tai koulun koolia ei olisi negatiivisia vaikutuksia. Tästä minullakin on yhden lapsen osalta ihan käytännön kokemusta, ja se puoltaa pientä päiväkotia ja koulua isojen sijasta. Mekin etsimme perheellemme hyvää paikkaa elää lapsemme alakouluajaksi, enkä halua häntä mihinkään valtavaan laitokseen vaan pieneen, ihmisläheiseen ja rauhalliseen ympäristöön ja juuri kestävää elämäntapaa tukevaan ympäristöön. Karhe oli meille tähän asti ykkösvaihtoehto, mutta nyt emmimme, onko tulevaisuutta siellä. Ja voin sanoa, että hyviä veronmaksajia olisimme olleet.

Maaseutuvaikutusten arviointi jätetty tekemättä

1. Perusteluna käytetään ensisijaisesti oppilasmäärän laskua. Oppilasmäärän ennusteet eivät pidä ikinä täysin paikkansa, koska niissä ei ennakoida muuttoliikennettä ja oppilaaksiottoalueiden rajatapauksia. Alueelle on rakentumassa kaava, joka todennäköisesti myös lisää alueen oppilasmäärää. Uuden kaavan vaikutukset tulisi ensin todeta ja sitten arvioida asia uudelleen. 2. Kaupungin ja varsinkin Karhen alueen vetovoimaisuus heikkenee voimakkaasti, jos kylän koulu lakkautetaan. 3. Karhen Ympäristökoulu on Ylöjärven ainoa vihreän lipun koulu sekä toinen koko Suomen kahdesta Ympäristökoulusta. Kaupungin suunnitelmassa sanotaan vahvasti, että vihreän lipun koulujen määrää halutaan nostaa. Karhen Ympäristökoululla tehdään merkittävää ympäristötyötä, jota parhaimmillaan voitaisiin tarjota koko kaupungin perusopetuksen käyttöön.

Vastaukset

Hei! Katselin juuri Karhen koulun pihassa huonossa kunnossa olevaa ja surullisen näköistä lipputankoa. Siinä roikkui "vihreä koulu-lippu" rikkinäisenä ja alakuloisen näköisenä. Tiedättekö mitä ajattelin? Sitä, että tämän koulun lakkauttamishanke on juuri kuin tuo lippu ja ehkä kohta koko Karhen kylä. Miten surullista. Koulun säilyttäminen on tahdonkysymys. Nyt äkkiä kaavoittamaan tontteja, että saadaan lapsiperheitä kyläämme! Miksi vanhaa koulua ei voisi korjata? On sitä ennenkin taloja korjattu ja remontoitu. Koulu seisoo mäellään hyvässä ryhdissä. Remontti olisi jo kaikei tehty, jos asiat olisivat laitettu heti rullaamaan. Tai ainakin hyvällä mallilla. Koulu, lasten hyvä ja kylän hyvinvointi ei pitäisi olla poliittinen päätös, vaan sydämellä valittu yhteinen hyvä. Laittakaa asia hetkeksi jäihin ja vetäkää henkeä. Rahaa löytyy siihen, mikä määritellään tärkeäksi. Uusi koulu tai vanha koulu kunnostettuna, molemmat hyviä asioita. Käsi sydämelle! Varmasti tulee uusia lapsiperheitä, kun laitetaan kampanja käyntiin! Viljakkalasta ovat monet palvelut kaikonneet Ylöjärveen liittymisen jälkeen, viimeksi terveystyökalut. Mekin olemme ylöjärveläisiä. Toivottavasti kuntalaisten mielipiteellä on merkitystä, ettei tämäkin kysely ole vain silmänlumetta. Sanon näin, koska olen menettänyt uskoni tämän kaupungin päättäjiin. En nyt ihan kaikkiin tietenkään. Näyttäkäähän hyvä tahtonne! Kuitenkin kaikella hyvällä, ***** ja myös*****

Karhe on lämminhenkinen ja houkutteleva maaseutukylä, jossa on aina ollut kouluikäisiä lapsia. Laskennalliset ennusteet lapsimäärästä eivät koko 16-vuotisen asumisen aikana ole pitäneet paikkaansa vaan kylälle on aina syntynyt ja muuttanut kouluikäisiä ennusteita enemmän. Niin nytkin. Kohtuullinen etäisyys ja ajomatka Ylöjärven keskustaan ja Tampereelle on aikanaan minutkin houkutteleet karhelaiseksi lapseni kanssa. On ollut edistysellistä ja ajan hermolla toimimista, että koulu on henkilöstönsä kanssa saavuttanut ensin Vihreä Lippu - ja nyt Ympäristökoulu -statuksen. Tätä erityisasemaa ja osaamista kouluna tulisi Ylöjärven mainostaa ja hyödyntää, ei piilotella ja lakkauttaa. Aina on myös perheitä, jotka haluavat asua maaseudulla. Viljakkalan keskuyskikkö tai Mutalan koulu eivät rakennuskantansa puolesta pysty vetämään karhelaisia koululaisia - sekin vaatisi uuden rakentamista. Miksei koulua voisi siis edelleen rakentaa ja säilyttää Karhelle?

Toivon, että Karhen koulu säilytettäisiin. Rakennus on kauniilla paikalla ja osa kylän historiaa ja maisemaa. Karhen kylä on eläväinen ja koulu houkuttelisi sinne myös lisää lapsiperheitä. Karhelta on lyhyt matka Tampereelle ja sitä saisi varmasti markkinoitua monille nuorille perheille hyväksi asuinpaikaksi, kunhan siellä olisi koulu lapsille. Koululla järjestetään myös iltaisin ohjelmaa, joten sillä olisi käyttöä myös muussa kuin koulukäytössä (esim. jumpat, kansalaisopiston kurssit, kerhot,....).

Karhen ympäristökoulu on laatusertifioitu. Ainoa ympäristökoulu Ylöjärvellä. Miten sen lopettaminen on linjassa hallitusohjelman tavoitteiden kanssa? Ympäristötietoisuus, luonnon monimuotoisuus ja kasvatus ympäristön suojeluun lähtee kodeista ja kouluista. Karhen ympäristökoulu on tehnyt uraa uurtavaa työtä näissä tavoitteissa. Kenenkään järkeen ei mahdu, että Ylöjärven kaupunginhallitus varapuheenjohtaja ***** esityksessä on esittänyt ympäristökoulun lakkautusta. Toivon, että esittelette eri puolueiden Pirkanmaan kansanedustajien ja muiden vastaavien kannanotot tähän Ylöjärvi-caseen, joka sotii kaikkia nykyaikaisia tavoitteita vastaan. Kuulemiset järjestetään päätöksen teon jälkeen. Se sotii avoimuus ja demokratia vaateita vastaan. Emme elä enää aikaa, jolloin päätökset tehtiin ketään kuulematta, salaa kabineteissa.

Kokouspöytäkirjasta voi lukea, että koulun lakkauttamisen ainoa perustelu on taloudellinen. Ovatko päättäjät niin yksioikoisia, näköalattomia ja kyvyttömiä, ettei heillä ole kuin yksi ratkaisu hetkelliseen taloudelliseen ongelmaan. Eikö Ylöjärvellä ole huomattu, että tänne ei ole muuttajia, vetovoima on negatiivinen. Karhen koulun lopettaminen tuo koko kaupungin outoon valoon.

Karhen koulua ei saa lakkauttaa, koska se on ympäristökouluna Ylöjärven koulujen lippulaiva aivan kuten Mahnalalan koulu Hämeenkyrössä. Karhella ja Mahnalalla on muutakin samaa: molemmat ovat haluttuja asuinalueita lapsiperheiden keskuudessa ja molemmissa on vahva yritys-elämä. Erojakin löytyy: Karhen kaavaa on tahallaan pitkitetty jo 20 vuotta, Mahnalassa on kaavotettu rohkeasti ja lisää uusia alueita tulossa kaavoituksen piiriin ihan lähiaikoina. Karhe on niin suosittu, että jos koulu nyt lakkautetaan, tulevaisuudessa uutta koulua tänne ei helposti saada. Täytyy muistaa, että Karhe on junaradan varressa ja tulevaisuudessa kaksoisraide mahdollistaa paikallisjunien pysähtymisen täällä. Mihin tulevaisuuden lapset viedään kouluun? Eikö ole tehokkaampaa kehittää Karhen ympäristökoulua nyt ja ylläpitää Ylöjärven mainetta lapsiystävällisenä puistokaupunkina.

Hei! Olen erittäin pettynyt Ylöjärven kaupungin päätöksentekoon ja tapaan toimia Karhen koulun asiassa. Ensin päätetään uusia koulu, sitten seuraavaksi koulu ollaankin sulkemassa. Ymmärrän yrittäjänä, että mikäli koulun oppilasennusteet ovat huonot ja koulun lakkauttamisella saataisiin oikeasti merkittäviä säästöjä, ei ole järjeä jatkaa koulun toimintaa. Mutta nyt mielestäni päätöksiä on muutettu sellaisella tahdilla, että rohkenen epäillä, onko tässä taaskaan otettu huomioon kaikkia asioita. Karhen koulu on aika ajoin pyritty ajamaan alas, perusteluina vähenevät oppilasmäärät. Vastoin odotuksia näin ei aiemmissa tapauksissa kuitenkaan käynyt. Nyt kun koululle on saatu hyvä hieno meininki LYKE-sertifikaatilla ja ympäristökoulu toiminnalla, te olisitte talouden tasapainottamissuunnitelmana ajamassa koulun alas. Haluankin kysyä; onko tässä huomioitu, miten koulun alasajo vaikuttaa koulupiiriin lapsiin: pitenevät koulumatkat (nyt jo epäonnistuneeksi todetut koulubussikuljetukset, jotka tätä myöden tulisivat lisääntymään), pitenevät koulupäivät, suuremmat ryhmäkoot, oman pienen koulun yhteisöllisen ilmapiirin häviäminen. Onko tosiaan laskettu, että tällä toimenpiteellä saadaan niin merkittävät säästöt aikaiseksi, että koulun alasajo on oikeasti järjevä ja perusteltua? Olen harmittavasti estynyt olemaan läsnä kuulemistilaisuudessa, mutta toivon, että nämä kysymyksetni saavat vastauksen tuossa tilaisuudessa.

Kannatan Karhen kyläkoulun säilyttämistä Karhen kylän vetovoimatekijänä sekä välttämällä kaikkien palveluiden siirtymisen kaupunkiin tai kuntakeskuksiin

Karhen koulu säilytettävä. Vanha koulurakennus remontoitava .

Pieni koulu/luokkakoko, jokainen lapsi tulee huomioiduksi omana itsenään.

Isot koulut on jo täynnä. Pienten lasten koulumatkat tulee kohtuuttoman pitkiksi, koulukyydit tulee myös hintoihinsa. Lapset oppii paremmin, kun luokkakoko pysyy pienempänä, ja opetukseen pystytään enemmän vaikuttamaan. Vuorovaikutus kodin ja koulun kohdalla helpompaa.

Ihana pieni koulu, säästää ihmeessä. Ihan tarpeeksi ongelmia isoissa kouluissa puukotuksineen ja muine väkivaltaisuuksineen.

Itse pienen kyläkoulun käyneenä uskon pienen yhteisön voimaan elämän alkuaikaeilla. Siellä opitaan kohtaamaan erilaisia ihmisiä ja olemaan osa kokonaisuutta sekä kantamaan vastuu omista toimista. Joukkoon häviäminen tai piiloutuminen ei ole todennäköistä eikä pienryhmät ohjaa ihmisiä vetäytymiseen ja edelleen eristäytymiseen.

Opetuksellisesti pienemmissä yksiköissä henkilökohtaisempaa ohjausta eikä luonnonläheisyys ole mistään näkökulmasta huono asia

Kyläkoulut parasta, älkää nyt päättäjät taas munatko ja lopettako aivan korvaamatonta opiskeluahjoa lapsilta.

Karhella asuu paljon lapsiperheitä ja olisi hieno asia että koulu pysyisi lähellä.

Näen työssäni lasten ja nuorten kanssa lisääntyneiden mielenterveysongelmien määrän, kiusaamistaustaisia nuoria, lapsia joita ei kukaan kuule ja joiden avuntarve ei tule nähdä tarpeeksi varhain. Varhaiskasvatus, alakoulu, on se tärkein ja yksi varhaisen puuttumisen porras. Pienet koulut, ja kuten varsinkin Karhen ympäristökoulun tapainen koulu, jossa henkilökunta on pitkän ammattitaidon omaavia opetusalan ammattilaisia, auttavat lapsia kasvamaan terveille arvoille, ja jossa pystytään huomaamaan mm. perheissä olevat mahdolliset ongelmat. Olen itse Pirkkalan pienen kyläkoulun kasvatti, joka on toiminnassa edelleen, ja nyt Ylöjärveläinen ratsastuskouluyritystä, ja olen ohjannut lasten ja nuorten leiritoimintaa 18 vuotta Ylöjärven Karhella. Olen myös kasvattanut Karhella kaksi kouluikäistä, Karhen koulun oppilasta, pojat 12 vuoden ikäerolla. Koulun toiminta on ollut kautta tämän ajan järkkymättömän ammattitaitoista. Kiusaamista ei koulussa ole ja jokaisella oppilaalla on mahdollisuus tulla huomatuksi omana itsenään. Toivon todella, että Ylöjärven päättäjät ymmärtäisivät tämän ympäristökoulun arvon Ylöjärveläisille Karhen koulun oppilaille, vanhemmille, henkilökunnalle, mutta kaikkein eniten kaikille meille Ylöjärveläisille. Myös läheltä sivusta seuranneena, viereisen Hämeenkyrön Lavajärven koulun lakkautusta ja sen huomattavia, vääristyneitä laskelmia mitä lopulta koululaisten koulukuljetuksiin tuli, ei myöskään Karhen koulun lakkauttaminen olisi millään laskelmilla sen kannattavampaa.

Koulu on ehdottomasti säilytettävä. Itse muinoin koulun käyneenä (1970- luvulla) muistoni ovat pelkästään positiivisia. Olen ollut harvojen onnellisten joukossa, jotka ovat saaneet käydä tällaisessa idyllisessä maalaiskoulussa. ❤️

Kenenkään etu ei ole, että lapset, vanhuksat, tai kukaan pakotetaan mahdollisimman suuriin yksiköihin.

Ihan kaikkien lapsiperheiden elämää ei tarvitsi laittaa päälle. Kyläkouluissa on just sitä kaikkea mitä jätti suurista kouluista ei voi ikinä saada. Tiiviin, turvallisen ja jaksavan ympäristön.

Näyttääkää esimerkkiä ja säilyttäkää Karhen koulu. Varmasti olisi positiivinen asia Ylöjärven imagolle. Ikaalinen lopettaa Luhalahden koulun ja Luhalahden asukkaat ovat hädissään.

Olen kahden Karhen koulun entisen oppilaan vanhempi, toivon mitä suurimmalla syyllä koulun säilymistä vahvana ja tukea antavana yhteisöllisyyden tuojana. Koulu on edelläkävijä modernissa kaupungissa, missä halutaan tukea monimuotoisuutta oppimisessa ja oppimisympäristönä. Lisäksi kouluympäristö toimii erinomaisena leiripaikkana leirikouluissa, urheiluleireissä ym. sekä kesäisin, että talvisin. Tästä on kokemusta. Toivon päättäjiltä avointa ja avaraa näkemystä lasten ja nuorten kasvatuksessa ja ymmärrystä luonnon ja maaseudun merkityksen huomioimista kasvuympäristössä

Vastaukset

Karhelle on vuosien varrella muuttanut useita nuoria lapsiperheitä. Koska kylällä ei juuri muita palveluja ole tarjolla merkittävin syy on ilmeisempi ollut juuri tämä koulu. Jos koulu lopetetaan, se lapsiperheiden ehkä ainoa side Karheen katoaa. Toivoisin, että koulu voidaan säilyttää edelleen Karhella, jolloin kylä säilyisi edelleen vireänä ja elävänä asuinalueena sekä asukkaille että kesäasukkaille.

Olen käynyt Karhen koulua 1956 - 1960. Sitten lähdin Hämeenkyröön yhteiskouluun. Perintönä minulle tuli kesämökkkitontti Karhejärven rannalta, jonne rakensimme puolisoni kanssa vuonna 1965 mökin. Odotamme Karhejärven kaavan valmistumista! Jos vaikka mökistä voisi tehdä talvisuttavan, voisimme muuttaa asumaan Karhelle.

Mitkä ovat teidän perusteet Karhen kyläkoulun purulle ja mikä taho on tehnyt kuntoarvion sekä kustannusarvion. 2025 Ikaalinen on lakkauttamassa Luhalahden kyläkoulun.

Miten tämä seikka on huomioitu oppilasmäärien kasvussa Karhen kyläkoulussa?

Karhen koulusta on kerätty historiatietoa ja koulu on aina ollut tärkeä osa kylän identiteettiä. Karhe on osa maisemareittiä ja sen luontoarvot ovat monen nuoren lapsiperheen muuttopäätökseen positiivisesti vaikuttava asia. Kylä ja koulu säilyvät näin elävänä. Pitkään kesämökkkipitäjän asioita seurannut ja monissa lapsiperhetapahtumiin osallistunut. Kesämökki ollut yli 50 vuotta perheellä Karhella ja sitä ennen jo isän mummulla.

Olen Karhen loma-asukas ja alueella toimiva koulu ja sen mahdollistavat ympärivuotiset asukkaat tukevat voimakkaasti myös meidän loma-asukkaiden halua viettää aikaa alueella ja täten käyttää alueen palveluita. Me olemme esimerkiksi aivan hiljattain remontoineet mökkiämme paikallisia työllistäen. Toisena näkökulmana haluan nostaa esiin olemassaolevan kiinteistökannan (sisältäen myös alueinfrastruktuurin) hyödyntämisen merkityksen osana kaupungin vastuullista päätöksentekoa. Työskentelen itse riippumattomana asiantuntijana suurimpien kaupunkien (mm. Helsinki, Turku, Oulu, Espoo) kiinteistöhankeissa, joissa tavoitellaan sekä ympäristöllistä, että sosiaalisista vastuullisuutta mm. olemassa olevaa kiinteistöä hyödyntäen. Haluttaessa keskustelen mieluummin tästä teemasta tarkemmin myös Karhen ympäristökoulun asiassa.

Nyt päätöksentekoon vähän järjeä ja miettiä myös tulevaisuutta. Muuttoliike kaupunkiin tulee hidastumaan ja on jo viitteitä siitä olemassa. Karhen kylällä on poikkeus asema siinä, että Tampereen suuri talousalue on vain lyhyen ajomatkan päässä. Tämä varmasti houkuttelee muuttamaan Karhen rauhalliseen maaseutumiljööhön asukkaita (myös itse kyseisestä syytä muuttanut perheen kanssa karhelle), jos vain olisi mahdollista rakentaa tai olisi riittävän laadukkaita asuntoja tarjolla. Jos koulu lakkautetaan niin samalla voi sanoa hyvästi kylän vetovoimalle. Kaikki eivät tosiaankaan halua asua asutus keskuksissa.

Opetuksen laatu on pienkouluissa ja pienryhmissä ensiluokkaista. Kaupungeissa lapset vieraantuu luonnosta ja maalaisjärjellä toimimisesta.

Aika priorisoida ankean kaupungistumisen sijaan maaseudun elävöittämisestä houkuttelemalla lapsiperheitä (meidän perhe mukaan lukien) löytämään luonnonrauhan keskeltä koti, täten turvaten haja-asutusalueiden vähimmäispalvelut kuten kyläkoulut. Itse kyseisestä alakoulusta on hyvät muistot, sillä luokkakoot olivat jo silloin pienehköjä ja täten häiriötekijöitä oli hyvin vähän. Lasten oppimiskäyrä saadaan jyrkkään laskuun keskittämällä isoihin yhteiskouluihin, missä opettajat ovat jo valmiiksi varmasti ylikuormitettuja.

Entisenä Karhen koulun oppilaana todella toivon koulun säilyvän, jossa myös mahdolliset tulevat lapseni voivat käydä ala-asteen. Minulla on paljon hyviä ja lämpimiä muistoja ajalta, jolloin kävin Karhen koulua sekä koen saaneeni sieltä hyvän pohjan terveelliseen elämään. Luokille 5-6 muutin toiselle paikkakunnalle ja vaihdoin koulua, jossa ei enää ulkoiltu juurikaan eikä koulussa ollut viihtyisää. Olen harkinnut jo vuosia muuttoa takaisin Karhen seudulle, mutta koulun tulevaisuus vaikuttaa päätökseeni.

Kyläkoulu on paras koulu 😊

Koulu ei pidä lopettaa.p

Luontotoimintaa tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan, älkää lopettako ympäristökoulua!

Lähikouluista tulisi pitää kiinni, opetus usein rauhallisempaa ja laadukkaampaa kuin nykyiseen pyrkivä jättikoulu-tarhaus.
Kyläkoulu on koululaisille, kylälle, opettajille, vanhemmille ym kunniapaikka. Toisten välittämistä, huomioimista, turvallista.
Surullista jos koulu lakkautetaan. Olen iloinen, että sain käydä siellä ala-asteen suurten kaupunkikoulujen sijaan.
Kannatan pienten koulujen olemassaoloa. mielestäni isoissa yhtenäiskouluissa ei ole mitään hyvää... Liikaa ihmisiä, ei opettajat voi nähdä oppilaita yksilöinä silloin enään.
Kannatan pienten koulujen olemassaoloa. mielestäni isoissa yhtenäiskouluissa ei ole mitään hyvää... Liikaa ihmisiä, ei opettajat voi nähdä oppilaita yksilöinä silloin enään.
Lapsenlapset on opiskellut Karhen koulussa ja kovasti pidetty.
Olen entinen Karhen koulun oppilas, ja uskon vakaasti saaneeni kaikki adressissa mainitut hyödyt kyläkoulussa opiskelusta.
Karhen koulu on ehdottomasti pidettävä kouluna nyt ja tulevaisuudessa!
Ehdottomasti säilytettävää ja ennallistettavaa/ ylläpidettävää seutua.
Ehdottomasti säilytettävää ja ennallistettavaa/ ylläpidettävää seutua.
Koulun toiminta Karhella pitää ehdottomasti jatkua.
Tätä koulua ovat käyneet isoisäni, isäni ja monet sukulaiseni. Koulu on kylän keskus ja sen sydän joka on antanut suojissaan opetusta monelle lapselle. Se on osa Karhen historiaa ja kulttuuria. Eikö tässä maassa jo muutenkin ole tuhatta vanhoja kauniita rakennuksia sen sijaan että nähtäisiin tärkeänä säilyttää ne myös seuraaville sukupolville.
Omaa sukua ****, niin siksi juuret Karhella omaavana ja opettajana työskentelevänä ymmärrän tämän tärkeyden ja merkityksen.
Säilyttäkää koulu!
Kyllähän tuo on säilytettävä, ei mitään järkeä kuskata lapsia edestakasin.. Terv. entinen ylöjärveläinen, nykysin Mouhijärvellä oleileva
Teidän tulee huolehtia, että koko Ylöjärvi pysyy elinvoimaisena. Lapsen etu ei ole suurissa yksiköissä opiskelu, kuin ei myöskään pitkät koulumatkat. Karhen ympäristökoulu on jotain ainutlaatuista, mitä teidän päättäjinä tulisi vaalia!
Ei isoille luokille ja kouluille! Tärkeä asia kylän elinvoimaisuuden kannalta. Karhen koululla on tarjottavana hienoa ja tiedostavaa ympäristöopetusta myös muille Ylöjärven lapsille ja nuorille.
Karhen koulu tulee säilyttää.
Pienessä yksikössä on hyvä olla, niin lasten kuin aikuisten. Isoja meillä on jo aivan liikaa!
Isoäitini isän aikanaan hyvään tarkoitukseen lahjoittaman tontin tarkoituksenko olette hylkäämässä, vaikka lapsiperheitä alueelle on koulun takia muuttanut? Soisin että koulu, joka on alueen tärkeä rakennus, voisi edelleen toimia siinä niinkuin isoäidin isän tarkoitus oli.
Isoäitini isän aikanaan hyvään tarkoitukseen lahjoittaman tontin tarkoituksenko olette hylkäämässä, vaikka lapsiperheitä alueelle on koulun takia muuttanut? Soisin että koulu, joka on alueen tärkeä rakennus, voisi edelleen toimia siinä niinkuin isoäidin isän tarkoitus oli.
Säilytetään koulu joka kasvattaa opettaa puhtaassa ympäristössä, maalla.
Perustelut ovat edellä mainittu hyvin perustein säilyttää jotain mitä ei saa takaisin
Olen halukas muuttamaan Karhelle, ja perheemme suunnitelma on olla sijaisvanhempina, joka toisi kouluun 4 lasta tai enemmän
Pieniä kouluja tarvitaan!
Koulu tuo aina uusia lapsiperheitä alueelle. Mitäpä kuvittelet te tapahtuvan, jos koulu lakkautetaan? Pelkkä maisema ilman palveluja ei nykypäivänä riitä
Mitä täällä kaupungissa tapahtuu. Meidän siis meidän pitäisi olla lapsi ystävällinen ja jokaista kansalaista kunnioittava. PS valtuutettuna ihmettelen kuka näitä asioita tuo esille. Minä henkilökohtaisesti puolustan viimeiseen asti että Karhella koulu säilyy.
Mennään lasten etu edellä. Pieni kyläkoulu on lapselle turvallisempi kuin iso ja kauenpana kotoa.
Karhen koulu on kylämme sydän! Se on ollut sitä vuosikymmenten ajan ja toivon että koulun toiminta jatkuu.
Lapsenlapseni rakastaa käydä tätä koulua, älkää lopettako sitä. Jätetään lapsien elinympäristöt rauhaan, säästetään jostain muusta.

Vastaukset

Pienestä koulusta tulevat ovat niitä joista tulee veronmaksajia eli työntekijöitä

Ylöjärven pitää kehittää kaikkia asuinalueitaan tasapuolisesti. Nyt tasapuolisuus ei todellakaan tapahdu. Lähes kaikki kehitys suunnitelmat sijoittuvat Tampereen rajan läheisyyteen. Miksi näin on?

Ylöjärven kaupunki tarvitsee eri tyyppisiä kouluja ja siihen Karhen koulu on oiva vaihtoehto. Karhen alueen kaava tulee saada valmiiksi ja lainvoimaiseksi. Nyt kaavan suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen ei saa uusia asuinrakentamisen rakennuspaikkoja ja sitä myöden uusia rakennuslupia kuin poikkeamismenettelyn kautta. Tämä menettely on raskas, hidas, kallis ja hyvin epävarma kertarakentajalle. Karhen kylänä ja alueena olisi kyllä houkutteleva paikka monille lapsiperheille ja eritoten, jos sitä markkinoitaisiin yhtä lailla kuin keskustan asuinalueita. Kyliin, niin Karhelle kuin muihinkin Ylöjärven taajaman lähikyliin kuten esimerkiksi Mutalaan, Takamaalle, Antaverkkaan ja Vahantaan, olisi varmasti tulijoita ja uusien kotien rakentajia, kun rakennuspaikkoja olisi järkevästi saatavilla ja koulujen pysyvyys voidaan taata myös tulevaisuudessa. Itse näen, että Karhen koulun tilanne on monen tekijän yhteissumma eikä pienimpänä voida missään nimessä pitää Karhen alueen kaavan tilannetta. Tuntuu ihmeelliseltä, että Ylöjärvellä kylien kaavojen kanssa menee aina yli vuosikymmen, helposti jopa melkein kaksi, kun keskuta-alueen yleiskaava- asemakaavaprosessi, siis kaksi erillistä kaavaa, saadaan tehtyä yleensä vähintään neljään vuoteen, vaikka niissä käytäisiin vahvempikin valituskierte läpi.

Suomella ei ole varaa menettää maaseudun monimuotoisuutta, Lopettamalla maaseudulta koulut ja muut palvelut niin tulee käymään. Asumisen edellytyksiä ei enään ole, ja niin lopulta kaikki suomalaiset asuvat taajamissa, maaseutu jää tyhjäksi,autioituu ja pusikoituu. Samalla kärsii kaikkien hyvinvointi, jos kaikki asuvat ja ovat taajamissa ns. Helpo elämän piirissä, jossa ollaan asumistukien ja muiden toimeentulotukien varassa,niin kenellä on mitään syytä enään yrittää mitään. Mitä turhia asenne tulee lisääntymään joka tapauksessa lähivuosisikymmeninä. Yhteiskunnan kannalta olisi viimeisiä hetkiä toimia nyt ja alkaa kannustaa ja helpottaa haja-asutusalueiden elämää, tämä koulun säilyttäminen on yksi melko edullinen keino. Sama raha kuluu helpostu jatkossa mielen terveyspalveluiden ja päihdeongelmien lisääntyessä. Kuten on nähty huumeiden käyttö lisääntyy taajamissa kokoajan.

Maaseudun elävänä säilyttäminen lepää juuri kyläkoulun "harteilla". Se on myös kylän imagotekijä! ... perheille se on turvallisuuden tae pienten lasten koulumatkoissa (myös ajallisesti)

Karhen ympäristökoulu täytyy pitää toiminnassa Ylöjärven kaupungin imagon vuoksi!

Olen käynyt kyseistä koulua eskarin ja ala-asteen monella ihmisellä hyviä muistoja ei todellakaan saa lopettaa tai purkaa.

Olen käynyt kyseistä koulua eskarin ja ala-asteen monella ihmisellä hyviä muistoja ei todellakaan saa lopettaa tai purkaa.

Karhen koulu tulee säilyttää. Pelkkää hyvää kuullut siitä. Meillä ollut mökki siellä vuodesta 1968. Karhe tulee säilyttää elävänä. Pieniä lapsia ei tule pakottaa koulukuljetuksiin.

Hei, Pidän Karhen koulun sulkemispäätöstä huonona päätöksenä ja toivon että päätöstä ei vietäisi maaliin. Olen kaksi lasta saatellut koulun lävitse, eikä minulla ole kuin hyvää sanottavaa pienen koulun yhteisöllisestä tunnelmasta ja oppimisympäristöstä. Pienet koulut ja kohtuullisen pituiset koulumatkat, luovat ensiluokkaisen paikan lapselle oppimiseen. Mikäli koulu suljetaan, pitenevät monien lasten koulumatkat ihan kohtuuttoman pitkiksi. Onko tätä asiaa tutkittu, että tuleeko joillekin lapsille jopa liian pitkiä koulumatkoja mikäli Karhen toimipiste suljetaan? (Päivittäinen edestakainen koulumatka saa odotuksineen kestää enintään kaksi ja puoli tuntia, 13 vuotta täyttäneillä kolme tuntia). Kaksi ja puoli tuntia menee ala-asteikäisillä helposti ylitse, kun pelkästään aamukuljetukseen menee tunti, mikäli pääsee bussilla Viljakkalan suuntaan. Jos vielä pitää tulla taksilla bussipysäkille, on aamun osuus jo helposti 1,5h tai enemmän. Siihen iltapäivän taksikyydit, joita ajetaan vähälukuisilla takseilla, jolloin lapset ovat koulunpihassa jopa yli tunnin, riippuen siitä mahtuvatko 1, 2 vai peräti kolmoskyytiin. Pienten koulujen sulkeminen on säästöjen saamiseksi myös hieman arveluttavaa. Näkisin mielelläni jo suljettujen koulujen osalta moniulotteisia (sisältäen myös kuljetuskustannukset) analyysiä siitä, onko se ollut kannattavaa vai ei. <https://yle.fi/a/74-20048667> Sen lisäksi että Karhen koulu palvelee päivisin lapsia opetustarkoituksessa, on Karhen tilanteessa hyvä huomioida myös koulun käyttäminen muihin kylää elävöittäviin ja yhteisöllisyyttä nostaviin tarpeisiin. Mm. useat kerhot/ryhmät kokoontuvat koululla, lisäksi koulun kenttä on ympärivuoden paikallisten lasten kovassa käytössä. Erityisesti luistelukäytössä talvisin. Koulut ovat kylissä yhteisöllisiä paikkoja ja jos kylästä lähtee koulu, sinne harvoin jää enää mitään muutakaan kuin entisestä kukoistuksesta kertova paikalleen rapistuva rakennus. Surullista. Terv, *****

Karhen Ympäristökoulu on elinehto Karhen kylälle ja koulutoiminnan säilyttäminen Karhella on koko Ylöjärven vetovoimatekijä

Koulun lapsimäärän ennuste on huolestuttavan pieni. Ennustettuihin muutossuuntiin voi kuitenkin vaikuttaa. Meillä on mahdollisuus ottaa tulevaisuus yhdessä aktiivisiin käsiimme. Palveluverkkoselvitys on maaseudun näkökulmasta tehty tarkoitushakuisesti eriytymiseen kannustavaksi. Painotamme väestöliiton tavoin, että väestönkehitystä pitäisi tarkastella kokonaisvaltaisesti siten, että tavoitteena olisi inhimillisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyuden tasapaino. Tarvitsemme keskustelua, päätöksentekoa ja toimenpiteitä niistä arvoista, tavoitteista ja keinoista, jotka liittyvät väestön määrään ja rakenteeseen. Paitsi viranomaiset, myös järjestöt, yritykset ja yhdistykset sekä eri yhteisöt harjoittavat väestöpoliittista toimintaa. Perheystävällisyyttä on tärkeää kehittää. Tarvitsemme erilaisia esimerkkejä, miten vanhemmuutta ja työntekoa voi yhdistää eri perheille ja elämänvaiheille sopivilla tavoilla. Tarvitaan uusia, eri alueille eri lailla räätälöityjä tapoja kehittää pienempiä kasvualueita.

Peruskouluikäisten kehitys on kuvattu palveluverkkoselvityksessä kaikilla muilla alueilla laskeviksi paitsi Siltatie ja Teivo-Mäkkylä kasvaviksi. Onko kunnalla tarkoitus keskittää koululaiset näihin isoihin kouluihin? Miksi? Katsokaa Ylöjärven karttaa, jossa on kuvattu päiväkodit ja ala- ja yläkoulut. Eikö tämä ole jo riittävää keskittämistä? Emme halua antaa ulospäin vastuutonta kuvaa kaupungistamme. Kun lasten määrän ennustetaan maassamme laskevan, on ehdottoman tärkeää pysyä mukana kilpailussa siitä, minne lapsiperheet sijoittuvat.

Adressi Karhen koulutoiminnan säilyttämisen puolesta on kerännyt jo 1700 nimeä. Se kertoo siitä, että asia on tärkeä koko kaupungille. Päätös koulun lakkauttamisesta olisi liian harkitsematon ja todellisia taloudellisia tai sosiaalisia vaikutuksia ei ole riittävästi selvitetty. Tiedossamme olevilla seikoilla Karhen Ympäristökoulun lakkauttamisesta ei synny merkittäviä säästöjä. Jos koulun oppilaat ja opettajat siirtyvät Viljakkalan koululle henkilöstön palkat maksetaan jatkossakin ja Viljakkalaan pitää perustaa uusia ryhmiä. Pidempien koulukyytien järjestäminen kaikille Karhen oppilaille ei myöskään voi toteutua ilman kuljetuskustannusten nousua.

Karhen Ympäristökoulu on erityinen ja sen mahdollisuuksia koko Ylöjärven ympäristökasvatuksessa ei ole vielä ymmärretty. Karhen koulua ympäröivä luonto tarjoaa erinomaiset puitteet koulun jo vakiintuneelle ulkoluokkatoiminnalle, jonka hyödyt oppimiselle ovat kiistattomat. Voisimmeko hyödyntää myös muille ylöjärveläisille lapsille pienen koulun parhaita puolia? Karhen koulu voisi tarjota oppia luonnosta ja ympäristöstä koko kaupungille ja ehkäpä laajemmin muillekin ympäristökunnille. Miksi emme koulussa jo tehdyn kehittämistyön avulla kehittäisi kaupungissamme lapsen luontosuhdetta ja ylläpitäisi sitä tärkeiden vuosien läpi?

Kuulemistilaisuuden aineistossa ison koulun laajempi kerhotarjonta nostettiin tarkasteluun. Lukuvuonna 2024-25 kerhoja on ollut Viljakkalassa 5 ja Karhella 4. Karhen opettajat ovat suunnitelleet sekä kerhot että valinnaisaineet lapsilähtöisesti oppilaiden sen hetkisten mielenkiinnon kohteiden mukaan. Näin ei tule tilannetta, jossa tarjottua valinnaisaineen ryhmää ei synny, kuten esimerkiksi usein kielitarjonnan kanssa käy suuremmissakin kouluissa. Pidemmän koulumatkan takia Viljakkalan koulun kerhot eivät palvele Karhen oppilaita, koska Ylöjärven mallin kerhoihin ei voi osallistua, jos vanhemmalla ei ole mahdollisuutta kuljettaa itse lasta kerhosta kotiin. Tämä asettaa lapset eriarvoiseen asemaan.

Aineistossa todettiin myös, että Viljakkalassa on Karhen koulua merkittävästi enemmän fasiliteetteja aineopetuksen toteuttamiseen. Karhen 3-6 luokkien oppilaat kulkevat tällä hetkellä osan kouluvuodesta Viljakkalaan opiskelemaan teknisen työn luokkatilassa käsityön aineopetusta. Todellisuudessa kaikki muu opetus pystytään järjestämään sujuvasti ja laadukkaasti Karhella. Tässä apuna on myös opettajien innovatiivisuus ja vankka ammattitaito. Karhen koulun tilat puolestaan tarjoavat lapsille laaja-alaisen ympäristökasvatuksen koulua ympäröivän vesistön, metsän ja suon ansiosta. Näihin puitteisiin opettajat ovat sisällyttäneet ulkoluokkatoiminnan ansiosta monipuolisesti kaikkea aineopetusta.

Merkittävää on kuitenkin huomioida pienen lapsen sujuva arki ja päätöksen vaikutukset hyvinvointiin. Huomattavasti pitenevä koulumatka vähentäisi lapsen mahdollisuuksia lepoon ja liikuntaan. Mikäli Karhen koulu lakkautetaan, mahdollisuus kulkea koulumatka jalan tai pyörällä menetetään kaikkien Karhen oppilaiden osalta. Tämä ei ole säästöä. On todella tärkeää huomata että maaseudun lasten liikkumattomuus on Move!- mittauksien avulla tutkitusti todettu liittyvän pitkiin koulumatkoihin. Karhen Ympäristökoulun ulkoluokkatoiminta tarjoaa lapsille mahdollisuuden liikkua ja ulkoilla myös koulupäivän aikana ja myös muissa oppiaineissa kuin liikunnassa. Kouluympäristö tarjoaa kylän lapsille tekemistä koulupäivän ulkopuolella esimerkiksi kerhojen tai kavereiden tapaamisen muodossa. Nämä mahdollisuudet menetetään jos koulumatkan pituus tuplataan ja tontti myydään eteenpäin.

Karhen kylän potentiaalia ei ole aidosti hyödynnetty Ylöjärven kaupungin vetovoimatekijänä; alueella on kykyä olla enemmän. Maankäyttö- ja rakennuslain 36 § mukaan kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Karhen osayleiskaavan valmistuminen on kestänyt jo pian 20 vuotta. Tämä on lamaannuttanut uusien talojen rakentamisen ja kaavan venyminen on haitannut koulun oppilasmäärän kehitystä todella merkittävästi. Halukkaita tonttien myyjiä ja kiinnostuneita ostajia on, mutta kaavan puuttuminen on säikäyttänyt heidät pois. Rakennustöiden alkamista venyttävä lupahakemusviidakko ei houkuta tulijoita. Hyväkuntoiset omakotitalot, mitkä menevät kaupaksi muualla Ylöjärvellä, menevät kaupaksi myös Karhella. Näiden hyväkuntoisten talojen myyntiaika ei ole pitkä, eikä niitä myöskään ole usein tarjolla. Tiedossamme on, että viimeisin Karhelle muuttanut perhe etsi taloa alueelta kaksi vuotta.

Tutkimusten mukaan kielteisin vaikutus maaseutujen koulujen lakkautuksella on yhteisöihin. Karhen kyläyhteisö on erityinen. Se on toiminut vuosikymmeniä yhteisen hyvän puolesta. Se on huomionut jokaisen uuden vauvan sekä kylälle muuttaneen lapsen kummikoruilla. Se järjestää tapahtumia, liikuntaa, retkiä ja yhteisiä hetkiä. Koulu on kylän ainoa paikka kokoontua. Pienempiin tiloihin eivät kaikki halukkaat mahdu yhdellä kertaa. Karhella ei ole seurojentaloa tai kylätaloa, mitä muilla koulunsa menettäneillä ympäristökylillä on. Kaupungin tuottamia palveluita Karhella on tällä hetkellä kolme: koulu, uimaranta ja matonpesupaikka. On selvää mitä yhteisen tilan poisvienti vaikuttaisi kyläyhteisöön ja asukkaiden hyvinvointiin.

Tampere on Suomen vetovoimaisin kaupunki ja Ylöjärvellä on kaikki mahdollisuudet kasvuun Tampereen imussa. Karhen sijainti tarjoaa mahdollisuuden yhdistää kaupungin ja maaseudun hyvät puolet. Se on houkutteleva vaihtoehto maalle haluaville, sillä Karhelta Tampereen keskustaan ajaa vain puoli tuntia. Karhen vetovoima vetää takaisin myös paluumuuttajia, jotka opiskeluvuosien jälkeen palaavat kasvattamaan lapsensa maaseudun rauhaan.

Tampereen seudun kuntien rakennesuunnitelmassa pääperiaatteina on mm. tehdä raja-alueiden ratkaisut yhdessä, hyödyntää jo olemassa olevaa sekä lisätä tyytyväisyyttä asiakkaan valinnalla. Luhalahti on ilmaissut halukkuutensa selvittää alueiden koulu yhteistyötä. Karhen alueella on jo olemassa puitteet viemäriverkostosta valokuituun ja kuka olisikaan parempi suosittelija kaupungille kuin sen tyytyväiset kuntalaiset!

Ylöjärvi on visiorikas kaupunki. Voisiko kouluverkko ja pedagogiikka joustaa eri alueiden ja alakoululaisten lasten tarpeiden mukaan? Karhen Ympäristökoululla on kaikki mahdollisuudet olla koko Ylöjärven yhteinen ympäristökoulu. Sen ympäristöstatusta on alettu arvostaa. Tämän avulla olisi hyvä alkaa nostaa koko Ylöjärven ympäristökasvatuksen tasoa. Koulun ja alueen kehittäminen on osoitus siitä, että kaupunki pitää arvossaan lapsia ja luontoa. Karhen Ympäristökoulu on Ylöjärven hienojen mainoslauseiden toteutumisen todiste.

Karhe-Seura ry

karheseura@gmail.com, www.karhe.fi

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry
Pyhäjärvenkatu 5 B, 2. krs
33200 Tampere

Tampere 9.9.2024

Ylöjärven kaupunki
Kuruntie 14, PL 22
33470 Ylöjärvi.

Mielipide koskien Karhen Ympäristökoulun lakkauttamista

Kuulemistilaisuus 2.9.2024

Karhen Ympäristökoulu on LYKE-verkoston sertifioitu toimintakeskus ja ainoa Ylöjärvellä. LYKE-verkostoon kuuluu erilaisilla hallinto- ja rahoituspohjilla toimivia luonto- ja ympäristökoulutoimintaa tarjoavia toimijoita, jotka tarjoavat osaamistaan laajemmin kuin vain omille oppilailleen. Karhella on testattu ja toteutettu ulkoluokkapäiviä, joihin myös perheet ovat voineet osallistua. Muita vastaavia toimijoita LYKE-verkostossa ovat Hämeenkyrön Mahnalan Ympäristökoulu sekä Teijon ja Janakkalan luontokoulut.

Karhen ympäristökoulu on myös Vihreä lippu -koulu, joka on osa kansainvälistä Eco-Schools-ohjelmaa. Ohjelma toimii 75 maassa ja tavoittaa 20 miljoonaa lasta ja nuorta. YK:n UNEP ja UNESCO suosittelevat Eco-Schools-ohjelmaa kestäväen kehityksen kasvatuksen työkaluna.

Nämä kaksi statusta tarkoittavat, että Karhen ympäristökoulu täyttää sekä kansainväliset kestävyyskasvatuksen laatuvaatimukset että kansalliset luonto- ja ympäristökoulutoiminnan laatuvaatimukset.

Luontokouluissa opitaan luonnossa, ja Karhen koulussa tämä on osoittautunut toimivaksi. Oppilaat ovat innostuneita ja oppiminen ulkona sopii erityisesti niille, joilla on vaikeuksia perinteisessä luokahuoneopetuksessa. Ulkona on myös enemmän tilaa ja mahdollisuuksia eriyttää opetusta ja antaa huomaamattomasti tukea sitä tarvitseville oppilaille. Tutkimukset vahvistavat, että ulkona oppiminen parantaa oppimistuloksia (https://www.luontokoulut.fi/ulkona_oppimisen_hyodyt/).

Mitä Karhen Ympäristökoulu voisi tarjota Ylöjärvelle?

Luontokoulutoiminta on toimiva malli ympäristökasvatukseen, ja sen rahoitus ja hallinto voidaan räätälöidä kunnan tarpeisiin. Karhen Ympäristökoulussa on kaikki edellytykset (osaaminen, oppimisympäristö ja toimintamallit) toimia koko Ylöjärven yhteisenä luontokouluna, ympäristökasvatuksen kehittäjäkouluna. Koulusta on alle 5 minuutin kävelymatka metsään, suolle ja järvenrantaan. Pihassa on jo valmiina marjapensaita, viljelylaatikot, nuotiopaikka sekä ulkoluokkahuone. Virtavesi lisääntymiskykyisine raakkuineen löytyy 3,5 km:n pyörämatkan päästä. Oppimisympäristö on ainutlaatuinen, eikä sitä voida siirtää.

Karhen Ympäristökoulun henkilöstö opettajineen ja koulunkäynninohjaajineen ovat kaikki erikoistuneet ulkona opettamiseen, he ovat suorittaneet Suomen ympäristöopisto Syklissä ympäristöalan erikoisammattitutkinnon, ja heillä on ollut ympäristökoulutoiminnan aloittamisesta saakka suunnitelmat ja halu tarjota toimintaa myös laajemmin. Koulun henkilöstö on yhteisö, joka toimii, kun heillä on mahdollisuus toimia yhdessä. Tämä yhteisö hajoaa, jos koulu lakkautetaan.

Säilyttämällä Karhen ympäristökoulun toiminta, sitä voitaisiin kehittää edelleen. Koulu voisi tarjota tukea ympäristökasvatuksessa koko perusopetukselle ja muille kaupungin toimialoille. Myös varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön ryhmät voisivat vieraila Karhella. Kasvattajille, opettajille ja ohjaajille voitaisiin järjestää koulutuksia, jotta he voisivat hyödyntää ulkooppimisympäristöjä laajemmin. Kasvattajat voisivat myös itsenäisesti hyödyntää valmista oppimisympäristöä ja välineistöä, jota koulun henkilöstö ylläpitäisi. Luontokoulutoiminnalla voitaisiin vastata monien eri toimialojen tarpeisiin, ja tukea paitsi opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien mukaisten oppimistavoitteiden, myös kaupungin ilmasto- ja kestävyystavoitteiden sekä terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien tavoitteiden saavuttamista.

Suomessa on erilaisia luontokouluja, joista ottaa mallia. Esim. Tampereen luontokoulu Korentoon kutsutaan kaikki kaupungin eskarit sekä 4. ja 7. luokan oppilaat. Se sijaitsee Teiskossa, Terälahden koulun tiloissa, jonne on matkaa Tampereen keskustasta n. 35 km. Karhen koulu on lähempänä Ylöjärven keskustaa (25 km:n päässä). Tampereella luontokoulupäiviin osallistuu vuosittain yli 200 perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen ryhmää. Opettajina Tampereella toimii kaksi ympäristökasvattajaa, ja he toimivat perusopetuksen alla, osana Kämmenniemen koulun henkilöstöä. Ylöjärven asukasmäärä on eri suuruusluokkaa, ja siten luontokoulupäiviä tarvittaisiin vähemmän kuin Tampereella. Näin ollen Ylöjärvellä luontokoulutoimintaa voitaisiin järjestää siten, että Karhen koulun opettajien tehtäviä kohdennettaisiin luokanopettajan tehtävien lisäksi myös luontokoulun opettajan tehtäviin.

Ylöjärvellä on kaikki potentiaali luonto- ja ympäristökoulutoimintaan valmiina Karhen Ympäristökoulussa. Tätä potentiaalia ei kannata hukata lyhyen aikavälin säästötoimenpiteillä. Kuntien ja kaupunkien taloushaasteet ovat todellisia, mutta niin ovat myös kestävyyshaasteet ja niitä koskevat velvoitteet. Karhen Ympäristökoulussa peruskoulun ja luontokoulutoiminnan yhdistäminen olisi myös ainutlaatuinen malli muille kunnille, se voisi olla ylpeyden aihe.

Karhen ympäristökoulun lakkauttaminen ilmastokriisin ja luontokadon aikana on kestämatön päätös. Toiminta tulisi vakauttaa ja antaa työrauha opettajille, oppilaille ja perheille. Koulu voisi olla osa ratkaisua kestävyyshaasteisiin.

Ehdotamme, että Karhen Ympäristökoulun mahdollisuudet selvitettäisiin seuraavista näkökulmista:

- vaikutus Ylöjärven ympäristö-, ilmasto-, kestävyys ja luontotavoitteiden toteuttamisessa.

- vaikutukset oppilaiden fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin näkökulmasta.
- Karhen ympäristökoulu ulkona oppimisen ja ympäristökasvatuksen painotusta tarjoavana kouluna esim. kieli- tai musiikkipainotuksen rinnalla
- rahoitusmahdollisuudet kaupungin eri toimialoilta.
- Karhen ympäristökoulun mahdollisuus toimia vetovoimatekijänä, imagohyöty kaupungille

Lisäksi pyydämme huomioimaan Karhen ympäristökoulun lakkauttamisen vaikutukset:

- Lasten koulupäivien piteneminen
- Lasten liikkumattomuuden lisääntyminen ja sen terveysvaikutukset
- Karhen ympäristökoulussa tehdyn kehittämistyön arvo
- Vaikutukset Karhen kyläyhteisöön ja Karhen kylän imagoon asuinpaikkana

Mielipiteen allekirjoittajat:

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry / [REDACTED]

Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ry / [REDACTED]

Suomen ympäristöopisto SYKLI Oy / [REDACTED]

Yhteyshenkilö:

[REDACTED], järjestöpäällikkö, Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry on luonto- ja ympäristökoulutoiminnan sekä ympäristökasvatuksen edistäjä Suomessa. Liitto koordinoi valtakunnallista luontokoulujen verkostoa (LYKE-verkosto) ja kehittää sen toimintaa ja laatua sertifiointijärjestelmän avulla. Lisäksi kehitetään ja ylläpidetään muita valtakunnallisia toimintamalleja lasten ja nuorten ympäristökasvatuksen tukemiseen, joista keskeisimmät ovat MAPPA.fi -hakupalvelu sekä ULOS-UT-OUT -ulkona oppimisen konferenssit. Liiton paikallistoiminta tapahtuu n. 50 sertifioidussa toimipisteessä. Niissä järjestetään vuosittain luontokoulutoimintaa yli 170 000 lapselle ja nuorelle ja n. 100 koulutusta opettajille ja kasvattajille. Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton toimintaa rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ry toimii ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen kattojärjestönä Suomessa ja on osa Foundation for Environmental Education -verkostoa, joka on maailman suurin ympäristökasvatusjärjestöjen verkosto. FEE Suomi koordinoi Vihreää lippua. Vihreä lippu on ohjannut ympäristö- ja kestävyysasioiden pitkäjänteiseen kehittämiseen jo yli 25 vuoden ajan. Ohjelma tavoittaa Suomessa yli 105 000 lasta ja nuorta. Opetushallitus tukee Vihreää lippua.

Suomen ympäristöopisto SYKLI on valtakunnallinen kouluttaja ja kehittäjä. Syklin ympäristökasvatuksen koulutusohjelmassa voi suorittaa ympäristöalan

erikoisammattitutkinnon, jonka laajuus on 180 osaamispistettä. Syklistä valmistuneet ympäristökasvattajat toimivat yhteiskunnan eri aloilla moninaisissa tehtävissä työyhteisöään kestävyyskannustaen ja rohkaisten. He ovat usein työpaikkansa ympäristökasvatuksen ja kestävä kehityksen asiantuntijoita, vetävät kestävä kehityksen tiimejä, luovat ja skaalaavat kestävyyskasvatuksen parhaita käytänteitä tai toimivat ulkona oppimisen suunnannäyttäjinä.

Hyvä Ylöjärven kaupunginvaltuutettu,

Haluamme kertoa, että Karhen Ympäristökoulu on elinehto Karhen kylälle ja koulutoiminnan säilyttäminen Karhella on koko Ylöjärven vetovoimatekijä. Karhen ympäristökoulun lakkauttaminen olisi Ylöjärven kaupungin omien arvojen ja tavoitteiden vastainen päätös.

Väkirikkaan keskusta-alueen kehittämisen rinnalla Ylöjärven on tärkeää huolehtia myös maaseudun elinvoimaisuudesta. Tampereen kaupunkiseudun imussa Ylöjärvellä on kaikki mahdollisuudet menestyä ja hyödyntää laajaa aluettaan monipuolisemmin kilpailukykyssä vahvistamiseksi. Etätyö on lisääntynyt, investoinnit Karhen seudun nopeisiin tietoliikenneyhteyksiin mahdollistavat työn teon paikasta riippumatta ja hyvä tieverkko palvelee joustavasti. Alueen kaavoitushanke on kestänyt kohtuuttoman kauan ja vaikeuttanut alueen kehitystä, asia on saatava kuntoon, jotta asuntorakentaminen Karhelle tulee houkuttelevammaksi. Muistutamme, että haja-asutusalueiden elinvoimaisuudesta huolehtiminen sisältyy kaupungin elinvoimaroolin strategiakärkiin ja Ylöjärvi tavoittelee Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallia. Yhdenvertaisuuden on toteuduttava koko kaupungin alueella.

Karhen koulu on sertifioitu Luonto- ja ympäristökoulujen liiton (LYKE) -toimintakeskus ja ainoa ympäristökoulu Ylöjärvellä. Karhen Ympäristökoulussa on toteutettu Vihreä lippu -ympäristökasvatusohjelmaa jo vuodesta 2006 lähtien. Jo seitsemän vuoden ajan koululla on toteutettu ulkoluokkatoimintaa ja ulkona oppiminen on olennainen osa koulupäiviä. Viikoittainen retkeily ja luonnon hyväksi toimiminen ovat tärkeitä opetuksen osa-alueita. Koulun lähiympäristö tarjoaa monipuolisen oppimisympäristön, koska koulu sijaitsee maaseudulla järven rannalla, suon vieressä, peltojen ja metsien ympäröimänä. Lisäksi Karhen koulun henkilöstöllä on erityislaatuista ja pitkällä aikavälillä hankittua osaamista, joka antaa poikkeuksellisen hyvät edellytykset kokonaisvaltaiseen ympäristö- ja kestävyyskasvatukseen. Näemme opettajien tavoin, että Karhen Ympäristökoulun roolin tulee olla aiempaa suurempi koko Ylöjärven ympäristökasvatuksessa. Ylöjärven kaupungin Hiilineutraali kunta (HINKU) -ilmastotiekartassa todetaan vaikuttavuudeltaan merkittävänä toimenpiteenä: ”Vihreä lippu koulujen määrää lisätään ja sisällytetään ilmastokasvatusta entistä laajemmin koulujen ja varhaiskasvatuksen toimintaan”.

Haluamme kyläläisinä antaa oman panoksemme kaupungin kehittämiseen. Toteamme kuitenkin, että Karhen koulun lakkauttamispäätöksen aikataulu on liian kireä. Hallintolain mukaan hallinnonalaisella tulee olla riittävä aika kuulemiseen. Tällä aikataululla asiallinen kuuleminen ei toteudu. Lisäksi lakkauttamispäätöksen pitkän aikavälin seurauksia on tutkittu liian vähän, osaammeko esimerkiksi sanoa riittävästi mahdollisen päätöksen vaikutuksista Ylöjärven luontojalanjälkeen tai eriytymisen torjuntaan?

Koulutoimintaa suunnitellaan pitkällä aikavälillä. Lyhyen aikavälin väestöennusteet eivät ole riittävä peruste koulun lakkauttamiseen, erityisesti tilanteessa missä alueen kaavoituksen viivästyminen on vaikuttanut kehitykseen negatiivisesti. Väestötietoihin perustuva lapsiluvun kehitys ei suoraan vaikuta paikallisten asukkaiden määrään sillä muuttoliike vaihtelee. Päätöksenteon ailahtelevuus on riskitekijä myös kaupungin maineelle. Koemme, että Karhen kouluasia on kaikkineen hyvin epätavallinen ja tarkoitushakuinen. Lisäksi, jos säästämme vähentämällä opettajien määrää, heikennämme samalla opetuksen laatua myös Ylöjärven muissa kouluissa.

Me Ylöjärvellä asuvat veronmaksajat ja mökkiläiset emme hyväksy Karhen koulun lakkauttamista vaan pidämme kiinni siitä, että Karhen Ympäristökoulun toiminta säilytetään. Pysyvä koulurakennus palauttaa myös luottamuksen koulun jatkumiselle, jolloin uudet perheet uskaltavat muuttaa alueelle. Haluamme myös nostaa kestävä kehityksen profiilia Ylöjärvellä. Ylöjärven

yhtenäisyyden rakentamiseksi, hiilineutraalin kunnan tavoitteiden saavuttamiseksi ja lapsiystävällisen kaupungin aikaansaamiseksi Karhen Ympäristökouluun panostaminen on ratkaiseva tekijä. Näemme, että Karhen Ympäristökoulu voi tarjota laadukasta ympäristö- ja kestävyyskasvatusta koko Ylöjärven tarpeeseen. Olemme laatineet [adressin Karhen Ympäristökoulun jatkamisen puolesta](#) ja keränneet kesän aikana adressiin jo yli 1400 allekirjoitusta.

Kiitämme etukäteen paneutumisestanne asiaan ja liitämme loppuun linkin videolle, johon olemme tiivistäneet viestimme: [Karhen Ympäristökoulu, elinehto Karhen kylälle](#).

Viestin liitteenä myös asiaa tiivistävä Vastuullisen päätöksenteon muistilappu ja tämä kirje pdf-muodossa.

Yhteistyöterveisin

Karhe-Seura ry, edustaen Karhen alueen asukkaita, mökkiläisiä, koulun lapsia ja vanhempia
karheseura@gmail.com
www.karhe.fi

KARHEN YMPÄRISTÖKOULU

VASTUULLISEN PÄÄTÖKSENTEON MUISTILAPPU

HIILINEUTRAALI YLÖJÄRVI

"Vihreä Lippu -koulujen määrää lisätään ja sisällytetään ilmastokasvatusta entistä laajemmin koulujen ja varhaiskasvatuksen toimintaan."

"YHTEISÖLLINEN ILMAPIIRI"

"Kielteisimmin koulun lakkauttaminen vaikuttaa maaseutualueilla yhteisöihin ja viittaa siihen, että itseään vahvistava kielteinen väestökehitys voimistuu lakkautuksen myötä."

UNICEFIN LAPSIYSTÄVÄLLINEN KUNTA

Lapsen edulla on ensisijainen pääarvo. Jos taloudellista intressiä ja lapsen etua ei voida sovittaa yhteen tulee lapsen etu aina ensin

Vastaaja:

-

Vastaus:

06.09.2024, 19:00 - 06.09.2024, 19:04

1.

Valitse aihe, jota palautteesi koskee

*

Koulut, opetus

2.

Palautteen otsikko

*

Karhen koulua ei saa lopettaa

3.

Palaute

*

Jos on rahapula, niin ensin pitää myydä metsää ja tonttimaita, ennen kuin luovutaan peruspalveluita, kuten lähikouluista.

4.

Yhteystietosi, jos haluat vastauksen palautteeseesi

Yhteystietoni lähettäessäni hyväksyn, että ne tallennetaan Ylöjärven kaupungin järjestelmiin ja että niitä käytetään [tietosuojaselosteessa \(pdf\)](#) esitetyllä tavalla

Nimi Ei vastauksia

Puhelinnumero Ei vastauksia

Sähköposti Ei vastauksia

Uusi Palautelomake; kaupungin verkkosivut

Vastaaja:

-

Vastaus:

06.09.2024, 22:38 - 06.09.2024, 23:10

1.

Valitse aihe, jota palautteesi koskee

*

Koulut, opetus

2.

Palautteen otsikko

*

Karhen ympäristökoulu

3.

Palaute

*

Ylöjärvi on mukana Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallissa. Tällöin Ylöjärven tulisi tehdä päätöksiä, jotka tukevat lapsen hyvinvointia ja arjen palveluita (joista koulu on yksi keskeisimpiä). Kuinka Karhen ympäristökoulun lakkauttaminen sopii yhteen Lapsiystävällisen kunnan mallin kanssa? Mallissa sanotaan, että jos taloudelliset seikat ja lapsen etu törmäävät, lapsen etu voittaa. Karhen koulun oppilasmäärä ei putoa niin radikaalisti niin lyhyessä ajassa, että sillä voisi perustella koulun lopettamista jo ensi vuonna. Jos Karhen ympäristökoulu lakkautetaan, Ylöjärvi ei voi olla Unicefin Lapsiystävällisessä mallissa mukana.

YK:n lapsen oikeuksien (joita Suomi on sitoutunut noudattamaan) mukaan lasta on aina kuultava lasta koskevissa asioissa. Ovatko Ylöjärven päättäjät kuulleet Karhen ympäristökoulun oppilaita? Jos eivät, heidän on annettava Karhen koulun oppilaille mahdollisuus kertoa mielipiteensä ja kuulla oppilaita. Koulun lakkauttaminen ja toiseen kouluun siirtyminen vaikuttavat hyvin paljon lapsen elämään.

Ylöjärvi tähtää hiilineutraaliksi ja on sitoutunut Hinku-kriteereihin. Ylöjärven kaupungin Ilmastotiekartta 2024-2030:ssa sanotaan, että Vihreä lippu -kouluja lisätään ja ilmastokasvatusta sisällytetään entistä enemmän koulujen toimintaan. Miten siis voi olla mahdollista, että yhtä Ylöjärven kaupungin Vihreä lippu -koulu (eli Karhen ympäristökoulu) harkitaan lakkautettavaksi? Tämä on aivan ristiriidassa kaupungin ilmastotavoitteiden kanssa.

Ylöjärven kaupungin strategiassa sanotaan, että "huolehdimme haja-asutusalueiden kehittämisestä". Kuinka Karhen ympäristökoulun lakkauttaminen kehittää haja-asutusalueita?

Jos Karhen ympäristökoulu lakkautettaisiin ensi vuonna, Ylöjärven kaupunki toimii vastoin omaa strategiaansa, omia tavoitteitaan ja lupauksiaan.

4.

Yhteystietosi, jos haluat vastauksen palautteeseesi

Yhteystietoni lähettäessäni hyväksyn, että ne tallennetaan Ylöjärven kaupungin järjestelmiin ja että niitä käytetään [tietosuojaselosteessa](#) (pdf) esitetyllä tavalla

Karhen Ympäristökoulu on toinen Suomen ympäristökouluista. Se on saavuttanut sertifikaatin ja nimen käyttöoikeuden marraskuussa 2018. Tätä ennen Karhen koulussa toteutettiin Vihreä Lippu toimintaa vuodesta 2006 alkaen. Ulkoluokkahankkeen pilottikoulu Karhen koulu on ollut syksystä 2017 alkaen. Koulun opettajat ja koulunkäynninohjaaja ovat kouluttautuneet ympäristökasvattajiksi.

"LYKE-sertifikaatti on osoitus siitä, että toimija järjestää laadukasta ympäristökasvatusta lapsi- ja nuorisoryhmille. LYKE-verkoston luontokouluissa työskentelee ulkona oppimisen erikoisosaajia ja arki luontokokemusten asiantuntijoita." Lainaus: [Luonto- ja ympäristökoulut ovat sijoituksia parempaan huomiseen - LYKE-verkosto \(luontokoulut.fi\)](#)

Ylöjärven kaupungilla ei ole varaa luopua nyt, eikä tulevaisuudessa entistä tärkeämmästä ympäristökasvatuksesta. Ylöjärven kaupungin on oltava edelläkävijä, joka huolehtii omalta osaltaan ympäristökasvatuksen jatkumisesta.

Karhen Ympäristökoulussa koululaiset opettelevat ympäristö- ja luontotaitoja monipuolisesti kompostoinnista ja kierrätyksestä alkaen. Luontoa tarkkaillaan koulun ikkunoiden kautta ja lähietäisyydeltä piha- ja lähialueilla esim. linnunpönttöjen asukkaiden puuhia seuraillen ja hyönteisiä ja kasveja tarkkaillen. Karhen Ympäristökoulun naapurissa ja lähistöllä voi nähdä luonnoneläimiä, kotieläimiä, lemmikkejä ja kokea sekä tarkkailla luontoa ja vuodenvaihtoa lähellä itseään. Karhella koulun lähialue on kaunis, puhdas ja rauhallinen ympäristö. Siellä sijaitsevat laajat marjastus-, sienestys-, kalastus-, ulkoilu- ja urheilumahdollisuudet. Talvella koululla luistellaan, hiihdetään ja peuhataan monia lumileikkejä. Piha-alueita voi käyttää oppituntien pitämiseen, leikkimiseen, pelailuun, ulkoiluun ja urheiluun.

Nyt tarvitaan rohkeutta antaa Karhen Ympäristökoulun toiminnan jatkua. Toiminnan jatkumisen turvaaminen on lapsiperheitä ajattelevaa, eteenpäin katsovaa, ympäristöystävällistä ja kaupungin strategian mukaista (vastuullista, turvallista, oikeudenmukaista ja kehitysrohkeaa). Ylöjärven kaupunki saa täyden hyödyn Karhen Ympäristökoulusta. Markkinoinnissa sitä ja sen houkuttelevuutta pystytään hyödyntämään mm. tuleville asukkaille, lapsiperheille, työssäkäyville, muiden kaupunkien ja kuntien toimijoille, ulkomaisten opetuksen toimijoille, matkailijoille jne. Karhe sijaitsee laajalla ja monipuolisella työssäkäyntialueella. Eri alojen työpaikkoja on saavutettavissa fyysisesti ja etäyhteyksin. Kylän asukkaita toimii myös monen alan yksityisyrittäjinä.

Karhella koulu on toiminut nykyisellä paikalla vuodesta 1906. Olisi erittäin häpeällistä vesittää koulun toiminnan lakkauttamisella aikaisempien sukupolvien tekemä uurrastus, talkoilu ja yhteistyö koulun toiminnan aloittamiseksi ja toiminnan turvaamiseksi. Koulu on nähty tärkeänä lasten kasvatuksen tukijalkana paremman tulevaisuuden takaamiseksi. Karhella on toimittu viisaasti, kun on panostettu ympäristöasioihin pienten lasten kasvatuksessa. Opetusta ja kasvatusta ympäristöasioiden huomioon ottamiseksi ei voi koskaan olla liikaa. Karhen Ympäristökoulun opettajilla ja henkilökunnalla on varmasti osaamista ja aitoa halua opettaa lapsia toimimaan elämässään ympäristön kannalta monipuolisesti ja kestävästi. Karhen Ympäristökoulun opettajille on annettava työskentelyrauha. Epätietoisuus ei lisää kenenkään työhyvinvointia.

Karhella kylän yhteishenki ja yhteistyökyky on hyvä, koska meillä on oma koulu. Koulun eteen tehdään talkoiluita ja tuetaan koulun toimintaa monin tavoin. Koulun toimintaa tukee koko kyläyhteisö, eivät vain lapsiperheiden huoltajat.

Pienessä opetusryhmässä opettaja tuntee oppilaat ja oppilaiden perheet. Mahdollisiin haasteisiin ja ongelmiin on helpompi puuttua, kun tuntee oppilaat hyvin. Ajoissa aloitetut tukitoimet säästävät paljon yhteiskunnan varoja. Jo pienellä panostuksella voidaan auttaa ja saavuttaa tavoitteet. Suuressa opetusryhmässä käy helposti niin, että oppilaita ei tunne ja varsinkaan heidän taustaansa ja lähtökohtia ei tunne. Opettajalta voi jäädä huomaamatta haasteiden ja ongelmien alkuvaiheet. Mitä myöhemmin apua tarjotaan, sitä kalliimpaa ja usein myös vähätehoisempaa se on. Varhainen puuttuminen on parasta puuttumisesta. Uskomme, että Karhen Ympäristökoulun henkilökunta tuntee hyvin kaikki oppilaat ja heidän perheensä. Opettajat pystyvät tukemaan ja auttamaan oppilaitaan eri tavoin. Karhen Ympäristökoulussa oppilaiden oppimista tukee rauhallinen ja hiljainen luokkatila. Oppitunneilla keskitytään opiskeluun ja annetaan toisille oppimis- ja työskentelyrauha. Pienessä opetusryhmässä

opiskelu on tasapuolisempaa, koska opettaja pystyy huomioimaan opetuksessaan paremmin myös heikommat oppilaat. Kiusaamista tapahtuu vähemmän pienessä ryhmässä kuin suuressa. Kiusaaminen on mahdollista huomata helpommin ja siihen on helpompi puuttua jo alkuvaiheessa.

Pienten lasten koulupäivän venyttäminen aamuin ja iltapäivisin ei ole viisasta. Väsymys ei tue hyvinvointia. Koulupäivä on jo nykyisellään pienille koululaisille raskas. Kuljetusmatkojen piteneminen lisää koulupäiviin pituutta. Säästöä se ei tuo, koska kuljetuskustannukset kasvavat. Polttoaineiden hinnat, työvoima- ja kalustokustannukset ym. eivät laske ikinä. Kuljettaminen ei myöskään lisää turvallisuutta, kuten olemme saaneet kokea. Milloin on linja-auto ojassa tai poikittain ties missä. Välillä on niin huonokuntoista kalustoa, että mennään tuurilla. Ja isossa ryhmäkuljetuksessa sattuu ja tapahtuu. Kuljettaja ei millään pysty pitämään silmällä tapahtumia tai puuttumaan mahdollisiin kahakoihin, nahisteluihin, kiusaamisiin tai väkivaltaan. Hän kuljettaa liikennevälinettä paikasta a paikkaan b. Taksi on kuljetusvaihtoehdoista paras, koska sen kapasiteetti on hallittavissa paremmin.

Ylöjärven kaupungin ei pidä sahata omaa oksaansa lopettamalla Karhen Ympäristökoulun toiminta, vaan panostaa siihen esimerkiksi näkyvyyttä lisäämällä. Ylöjärven kaupungilla on kultakimpale, johon Karhella on panostettu koulun henkilökunnan aktiivisella omalla panostuksella, ilman merkittävää kunnan rahoitusta. Karhen Ympäristökoulusta saa valtakunnallisesti merkittävän ympäristöasioiden opetuksen toimijan, josta tullaan ottamaan mallia muualle. Sosiaalisen ja perinteisen median mahdollisuuksia hyödyntämällä on helppo lisätä Karhen Ympäristökoulun ja alueen tunnettuutta. Vihreät arvot ovat entistä tärkeämpiä meidän kaikkien tulevaisuuden kannalta, joten tähän kannattaa sijoittaa. Ajankohtaiseksi luonto- ja ympäristökasvatuksen huomaa esim. paljastuneista raakkuhuhoista ja ihmisten ajattelemattoman roskaamisen uutisoinnista tai itse sitä huomioidessa. Opetettavaa riittää laajasti lähiluonnosta alkaen. Pienet lapset oppivat tärkeitä luonnon ja ympäristön hoitamisen ja kunnioittamisen taitoja Karhen Ympäristökoulussa koulunkäynnin bonuksena. **Kaikkea ei mitata vain rahassa.**

Lainaukset Pirkan Kylät ry:n Kyläkoulujen pelastussuunnitelmasta:

”Yhä useampi suomalainen perhe haaveilee väljyydestä, tilasta, kodista ja koulusta lähellä luontoa. Puhdas ja yhteisöllinen kyläkoulu on maaseudun paras palvelu ja vetovoimatekijä. On aika pelastaa Suomen viimeiset kyläkoulut.

Raju keskittäminen on johtanut oppilaiden huomattavaan kuljetustarpeiden lisääntymiseen, päivittäisten koulumatka-aikojen pitenemiseen ja koulutyöskentelyn rauhattomuuden kasvuun. Suomen pisimmät koulumatka-ajat alakouluikäisillä koulukuljetusoppilailta ovat Etelä-Suomessa - ei siis Lapissa kuten usein luullaan. Perusopetuslain 6 §, jonka mukaan kunnan pitää järjestää opetus niin, että oppilaiden matkat ovat mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. **Perusopetuslaissa 1998 ja sen esitöissä (HE 86/1997) tulee selvästi esiin eduskunnan tahdon olevan, että oppivelvollisuuskoulua käyvän lapsen koulumatka on järjestettävä niin, että ne ovat mahdollisimman lyhyitä.** Koulumatka-aikojen maksimiraja tulee olla EU:n epävirallisen suosituksen mukaisesti alakouluikäisillä 1,5 tuntia tarkoittaen koulupäivän edestakaista matka-aikaa.

Etenkin maaseudulla palvelut ja toiminnot tukevat toisiaan, minkä vuoksi koulukin (julkisena palveluna ja rakennuksena) on kokoaan suurempi vaikutin alueensa vetovoimaisuudelle ja yhteisöllisyydelle. Tutkitusti maaseudun lähikoulun lakkautus on vaikuttanut kielteisesti paikalliseen väestökehitykseen.

Yhdysluokkaopetuksella on lapsen sosiaalisen kasvun kannalta etuja, joita samanikäisten ryhmissä ei saada; **yhdysluokkapedagogiikassa tunnetaidot kehittyvät yhtä hyvin tai jopa paremmin kuin vuosiluokkapedagogiikassa. Lisäksi mallioppiminen nopeuttaa luokan ja koulun tapoihin oppimista sekä vahvistaa itsenäisen opiskelun taitoja.**

Hyvä kuntapäätätjä, kyläkoulujen säilyttäminen on sivistyskunnan valinta. Kouluverkkosuunnittelussa on kyse kunnan tekemästä arvovalinnasta sen suhteen, minkälaista tulevaisuuskuva se luo itselleen koulu- ja palveluverkkosuunnittelun kautta.”

Suomen Kylät ry on maaseutu- osallisuus- ja monipaikkaisuusjärjestö, jonka hallitus päätti asettaa työryhmän laatimaan kyläkoulujen pelastuspaketin. Työryhmän muodosti moniammatillinen joukko kyläkouluosaajia, -tutkijoita ja opetuksen ammattilaisia. Pelastuspaketilla Suomen Kylät tarjoaa kuntapäätäjille ja kansanedustajille tietoa sekä herättelee opetus- ja kulttuuriministeriön ja sen virastojen viranhaltijoita keskustelemaan keskittämisen vaikutuksista kouluverkkoomme.

toiminnanjohtaja Suomen Kylät ry

Suomen Kylät ry:n

Kyläkoulujen pelastuspaketti

Suomen Kylät
Finlands Byar

YHTEENVETO – näillä kuudella askeleella me pelastamme ja kehitämme maaseudun kouluja:

1. Hallitusohjelmassa 2023 linjataan maaseudun lähikoululisästä maaseudun koulujen saavutettavuuden tueksi 6
2. Inhimillinen koulumatka-aika on lapsen oikeus - uhkasakot otettava käyttöön 7
3. Uudistetaan perusopetuslaki vastaamaan vuoden 2023 digitaalista todellisuutta 9
4. Elinkelpoisten koulujen lakkautuksista eivät saa kunnissa päättää eurokonsultit 10
5. Yhdysluokkapedagogiikka tarvitsee tunnustusta ja tukea 12
6. Vahvistetaan kyläkoulujen uusia innovaatioita, johtamista ja kehittämistä 16

TYÖRYHMÄN JÄSENET

Mari Laurell: Rehtori, Sinilähteen koulu, Heinola. Päijät-Hämeen vuoden 2018 luokanopettaja.

Kari Lehtola: Opetustoimen ylitarkastaja, Itä-Suomen aluehallintovirasto

Netta Malin: Elinkeinopäällikkö, Heinolan kaupunki. Vierumäen kylän aktiivinen toimija.

Sanna Petäjämaa: Opettaja, Luohuan koulu, Siikajoki. Kunnanvaltuutettu ja Luohuan kylän aktiivinen toimija. Suomen Kylät ry:n vuoden 2021 nuori paikallistoimija.

Ismo Reitmaa: Yrittäjä, Probis Solutions Oy, Jämsän Juokslahden kyläyhdistyksen puheenjohtaja.

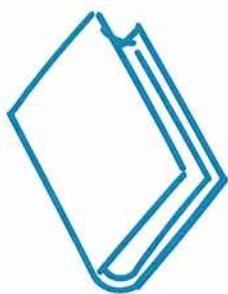
Sami Tantarimäki: Erityisasiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö. Suomen Kylät ry hallituksen jäsen. Kyläkoulututkija pitkältä ajalta.

Lauri Wilen: Tutkija, Jyväskylän yliopisto (työvapaalla). OKM:n rahoittaman OSAAVA-ohjelman aikana 2013–2017 projektipäällikkönä valtakunnallisessa 'PIENKOULU-Osaava' -hankkeessa.

Anssi Ketonen: Viestintäpäällikkö, Suomen Kylät ry

Aleksi Koivisto: Toiminnanjohtaja, Suomen Kylät ry (työryhmän puheenjohtaja)

Johanna Niilivuo: Maallemuuton asiantuntija, Suomen Kylät ry

..... Yhdenvertaiset perusoikeudet maaseudun lapsille .....

TERMIEN AVAUKSET - tiesitkö nämä?

LÄHIKOULU / KYLÄKOULU -

Koulu, joka on lähialueen lapsille tehty koulu. (Perusopetuslaki 6 §) Yleisesti ei kunnan keskustassa oleva suurin koulu vaan muut koulut, jotka sijaitsevat asuinalueilla tai kylissä.

YHDENVERTAISET SIVISTYKSELLISET OIKEUDET -

Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan yhtäläiseen ja yhdenvertaiseen perusopetukseen.

LAPSEN EDUN ENSISIJAISUUDEN PERIAATE -

Perusopetuslain 3 §:n mukaan perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

ELINKELPOINEN KOULU -

Kaksi tai kolmiluokkainen koulu, jonka tiloihin ja opetukseen sekä asukkaat, oppilaat että vanhemmat ovat niin tyytyväisiä, että haluavat puolustaa sen olemassaoloa. Korvaava koulu olisi monesti kohtuuttoman kaukana.

KOULUMATKA-AIKA -

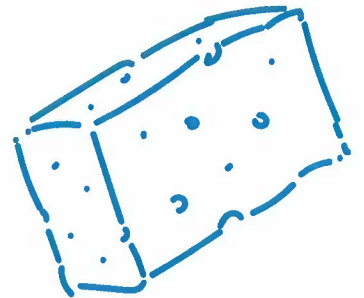
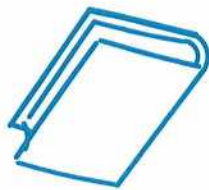
Kotiovelta oppilaan kulku koulukuljetukseen, koulukuljetusmatka ja koulun pihalla odotusaika opetuksen alkamiseen. Koulumatka-aika jatkuu taas, kun kouluopetus päättyy, koulukuljetusta odotetaan ja matka-aika päättyy kotiovelle. Oppilaalle järjestettävä päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (Perusopetuslaki 628/1998, 32 §.)

YHDYSLUOKKAOPETUS -

Usean luokka-asteen oppilaiden opetus yhtä aikaa. Esim. 0-2 luokkalaisilla on yhteinen luokkaryhmä ja yhteinen opettaja.

PERUSOPETUKSEN KÄYTTÖKUSTANNUKSET -

Opetushallituksen mukaan perusopetuksen kulut koostuivat vuonna 2020: 51 % opetushenkilöstön palkat, 22 % kiinteistöjen ylläpito, 6 % hallinto, 5 % kouluruokailu, 3 % kuljetukset ja 4 % oppilashuolto.

JOHDANTO

On tapahtumassa pandemian jälkeinen landemia. Yhä useampi suomalainen perhe haaveilee väljyydestä, tilasta, kodista ja koulusta lähellä luontoa. Puhdas ja yhteisöllinen kyläkoulu on maaseudun paras palvelu ja vetovoimatekijä. On aika pelastaa Suomen viimeiset kyläkoulut. Suomen Kylät ry on maaseutu- ja monipaikkaisuusjärjestö, jonka hallitus päätti asettaa työryhmän laatimaan Kyläkoulujen pelastuspaketin. Haluamme tarjota kuntapäätäjille ja kansanedustajille tietoa. Haluamme herätellä opetus- ja kulttuuriministeriön ja sen virastojen viranhaltijoita keskustelemaan keskittämisen vaikutuksista kouluverkkoomme. (Maaseudun tulevaisuuden tutkimus 2019).

Tilastotarkastelumme mukaan vuonna 2000 Suomessa oli vajaa 1300 alle 50 oppilaan lähikoulua. Näitä pieniä lähikouluja on 2022 tarkastelun mukaan enää reilut 100. Lakkautuksia on perusteltu säästösyillä. Yli puolet suomen peruskouluista on lakkautettu viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana kohdistuen erityisesti maaseudun lähikouluverkkoon, joka on supistunut yli 90 prosenttia. Raju keskittäminen on johtanut oppilaiden huomattavaan kuljetustarpeiden lisääntymiseen, päivittäisten koulumatka-aikojen pitenemiseen ja koulutyöskentelyn rauhattomuuden kasvuun.

Suomen PISA-tutkimusten alueelliset erot ovat kasvamassa. Vuonna 2015 Suomen PISA-aineistossa havaittiin suurempia alueellisia eroja kuin koskaan aiemmin. Pääkaupunkiseudun oppilaiden tulokset olivat selvästi muuta maata parempia. Heikoimmat tulokset saatiin Länsi-Suomessa ja Itä-Suomessa. Tarkasteltaessa tuloksien muutoksia aiempiin PISA-tutkimuksiin verrattuna tulokset ovat heikentyneet eniten Itä-Suomessa ja maaseudulla. Tilanne on monilla maaseutualueilla ongelmallinen ja epätasa-arvoinen lasten jaksamisen, hyvinvoinnin ja sivistyksellisten oikeuksien kannalta.

Koululakkautuksia on perusteltu ikäluokkien pienenemisellä ja säästösyillä. Samalla ajanjaksolla koulukoot ovat kasvaneet selvästi eli ikäluokat eivät ole pienentyneet samassa suhteessa kuin kouluja on lakkautettu. Perusopetuksen kustannuskehitys on ollut nousujohteista ja koko Suomessa perusopetusmenot per oppilas ovat kasvaneet selvästi eniten verrattuna muihin koulutusasteisiin. Esimerkiksi vuosina 2000–2004 lakkautettiin 300 koulua, ja vastaavana aikana kasvoivat niin oppilashuollon menot kuin

..... Yhdenvertaiset perusoikeudet maaseudun lapsille .....

perusopetuksen käyttökustannukset 24 prosentilla. Tällä hetkellä puhutaan kokonaiskustannuksiltaan noin 5,2 miljardin euron menoerästä, kun se vuonna 2014 oli 4,6 miljardia euroa. Suhteellisesti eniten ovat kasvaneet hallinnon, kiinteistöjen ylläpidon sekä oppilashuollon kustannukset.

Toistaiseksi yhdessäkään suomalaisessa tutkimuksessa ei ole tilastollisin menetelmin tutkittu, onko lakkautuksilla saatu aikaiseksi säästöjä. Tarvitsemme lisää tutkimuksia myös lähikoulujen vaikutuksista oppimistuloksiin ja lasten ja nuorten hyvinvointiin. Lisäksi pitää selvittää, ovatko koulujen lakkautukset tuoneet todellisuudessa konsulttien lupaamia säästöjä kuntatalouteen, samalla kun oppilaiden pahoinvointi, oppimistulokset, oppimisympäristöjen viihtyvyys ja koulukuljetusajat ovat heikentyneet.

Kyläkoulujen kohtalo on kuntapäätäjien käsissä. Suomalainen koulutusjärjestelmä nojautuu julkisiin kuntien kouluihin. Monessa kylässä on selvitelty yksityisten koulujen mahdollisuutta, mutta niistä ei ole kehittynyt todellista vaihtoehtoa haastamaan keskittävää kehitystä. Yksityisiä kouluja maaseudulla on yritetty, mutta rahoitusjärjestelyistä ja pitkälle viedyistä suunnitelmista huolimatta kunnat eivät ole olleet valmiita luottamaan niiden toimintaan.

Olemme huolissamme, voiko oppimistulosten lasku ja niiden erot enää kasvaa. Haluamme herättää keskustelua siitä, millä tavoin viimeisen 30 vuoden aikana on turvattu maaseutulasten yhdenvertaiset elinolosuhteelliset perusoikeudet, muiden muassa oikeus lähikouluun. Onko kouluverkkoa koskevassa päätöksenteossa toimittu lapsen edun ja oikeuden mukaisesti? Mielestämme ei. Tarvitaan lasten osallisuuden lisäämistä päätöksenteossa ja lapsivaikutusten arvioinnin aitoa huomioimista kouluverkkoapäätöksissä.

On aika siirtyä säästöideologiasta kehittämiseen ja vastakkainasettelusta yhteistyöhön. Tavoitteena ei ole vain ylläpitää nykyistä toimintaa, vaan kehittää maaseutu- ja kyläkoulujen toimintaa ja tilojen käyttöä, lisätä innovatiivisuutta sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.

1) Hallitusohjelmassa 2023 linjataan maaseudun lähikoululisästä maaseudun koulujen saavutettavuuden tueksi.

HAASTE: Opetus- ja kulttuuriministeriö lakkautti pienkoululisän eli poisti pienten koulujen verkko-kertoimen vuonna 2006. Pienkoululisän poistaminen on vaikuttanut merkittävästi kouluverkon supistumiseen. Suomen perustus- ja perusopetuslain henki lähtee siitä, että lähikoulu on turvattava jokaiselle ja on tuettava elinkelpoisia maaseutukouluja. Nyt 2022 vuoden Suomessa maaseudun lasten koulumatka-ajat ovat pidentyneet. Vuoden 2015 PISA-tutkimuksissa todettiin alueellisten erojen kasvaneen. Ne laskevat Suomen PISA-tutkimuksen tuloksia. Koulumatka-aika heikentää oppimistuloksia ja pidentyneet koulumatka-ajat ovat raskaita lapsille. Maaseudun lasten oppimiserot eivät saa kasvaa kaupunkilaisiin verrattuna.

RATKAISUMME

- Hallitusohjelmassa 2023 linjataan maaseudun 10 miljoonan euron lähikoululisän aloittamisesta, millä turvataan lasten sivistyksellisten oikeuksien toteuttaminen. Tämä korvamerkitty maaseudun lähikoululisä tarvitaan valtiolta kuntatalouden kannustimeksi.

- Tällä hetkellä opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää harkinnanvaraista yksikköhinnan korotusta (rahoituslain 24 §, 2 mom.), jolla on voitu turvata mm. koulutuksen saavutettavuutta. Korotuksen saajat ovat olleet pääsääntöisesti pieniä koulutuksen järjestäjiä, jotka ovat sijainneet harvaan asutuilla alueilla, lukiokoulutusta järjestäviä kansanopistoja, pieniä yksityisiä ruotsinkielisiä koulutuksen järjestäjiä suomenkielisten alueiden sisällä tai sellaisia, joiden todelliset kustannukset ovat muista syistä, kuten esimerkiksi opiskelijamäärän nopeasta alenemisestä johtuen, olleet selvästi laskennallisia korkeammat. Tämän korotuksen laajentamista vastaavassa tilanteessa oleviin alakouluihin tulisi myös arvioida.

- Hallitus toteuttaa selvityksen PISA-tutkimuksen alueellisten erojen juurisyistä ja osoittaa rahoitusta, jolla maaseudun koulujen oppimistuloksia tuetaan.

- Valtakunnallinen kouluverkkojen suunnittelu-työ aloitetaan yhdessä valtion ja kuntien kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriön perusopetuksen momenteille varataan 10 miljoonan euron vuosittainen avustus hallituskauden ajaksi.

” KÄVIN ITSE AIKONAAN ALA-ASTEEN YLI 600 OPPILAA KOULUSSA, NYT LAPSENI OVAT N. 30 OPPILAA KYLÄKOULUSSA. ONHAN NÄILLÄ EROA KUIN YÖLLÄ JA PÄIVÄLLÄ: YHTEISÖLLISYYS, KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ, LASTEN YKSILÖLLINEN OHJAAMINEN JA KOHTAAMINEN - KAIKKI ON PAREMMIN KYLÄKOULUSSA. ISOMMAT OPPILAAT HUOLEHTIVAT PIENEMMISTÄ JA KAIKKI TUNTEVAT TOISENSA. IHMISEN KOKOINEN KOULU, JOSSA JOKAINEN VOI KESKITTYÄ OPPIMAAN, EIKÄ VAIN SELVIÄMÄÄN JOUKOSSA PÄIVÄSTÄ TOISEEN. MEILTÄ OLISI MYÖS PIENILLE PITKÄ JA VÄSYTTÄVÄ MATKA KYLÄKESKUKSEN KOULUUN, LÄHIKOULU ON PARAS! ”
- KYLÄKOULULAISEN ÄITI

..... Yhdenvertaiset perusoikeudet maaseudun lapsille .....

2) Inhimillinen koulumatka-aika on lapsen oikeus - uhkasakot otettava käyttöön

HAASTE: Koulukuljetuksissa ei enää tarkastella kilometrejä vaan lasten koulumatka-aikaa. Suomen pisimmät koulumatka-ajat alakouluikäisillä koulukuljetusoppilailla ovat Etelä-Suomessa - ei siis Lapissa kuten usein luullaan. Lappilaisista alakoulun kuljetusoppilaista 65 prosentilla koulumatkaan kuluu päivässä alle tunti; Etelä-Suomessa vain 39 prosentilla oppilaista matka kestää alle tunnin (muilla eli 61 prosentilla 1–2,5 tuntia). Eli vaikka Lapissa itse koulumatkapituudet kilometreissä ovat Etelä-Suomea selvästi pidemmät, niin johtuen lapsen edun vastaisista koulukuljetusten optimoinneista, koulumatka-ajat ovat esimerkiksi juuri Etelä-Suomessa Lappia huomattavasti pidemmät. Koulukuljetusten optimoinnilla tarkoitetaan tässä pääsääntöisesti sitä, että koulukuljetusreittejä yhdistellään ja tavoitteeksi otetaan se, että koulukuljetusreitti kestää juuri ja juuri perusopetuslain 32 §:n maksimajan, joka on 2,5 tuntia päivässä. Näin toimittaessa ohitetaan täysin perusopetuslain 6 §, jonka mukaan kunnan pitää järjestää opetus niin, että oppilaiden matkat ovat mahdollisimman lyhyitä.

Yhteiskunnan velvollisuutena on varmistaa - ja tehdä tarvittavat toimenpiteet - että jokaisen lapsen (puhumattakaan lapsiryhmistä, tässä tapauksessa maaseudun lapset) yhdenvertaiset sivistykselliset perusoikeudet toteutuvat. Suomen lainkäytössä kaikenlainen syrjintä on kielletty, erityisen korostunut tämä on eri lapsiryhmien kohdalla. On noudatettava lapsen edun periaatetta (YK:n Lapsen oikeuden sopimus 1989): kaikessa päätöksenteossa on ensisijaisesti toteutettava lapsen etu ja oikeus.

Koulumatka-ajat ovat kasvaneet. Perusopetuslain 6. pykälässä sanotaan, että opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Perusopetuslaki (32 §) määrittää oppilaan päivittäiseksi koulumatka-ajaksi odotuksineen enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Päinvastoin kuin eduskunta vuonna 1997 päätti (perusopetuslaki voimaan 1998) perusopetuslain maksiminormista on tullut kunnissa tavoitenormi. Perusopetuslaissa 1998 ja sen esitoissa (HE 86/1997) tulee selvästi esiin eduskunnan tahdon olevan, että oppivelvollisuuskoulua käyvän lapsen koulumatka on järjestettävä niin, että ne ovat mahdollisimman lyhyitä.

..... Yhdenvertaiset perusoikeudet maaseudun lapsille .....

RATKAISUMME

- Koulumatka-aikojen kohtuullistamiseen tarvitaan poliittinen tahtotilanne sekä valtakunnallisesti että kunnissa. Miksi aikuisten hammashoidon jonotusajoista asetetaan sakko kunnalle, mutta samaa käytäntöä ei hyödynnetä, kun kunnat rikkovat lasten oikeutta inhimilliseen koulumatkaan?

- Aluehallintovirastolle myönnetään lasten perusoikeuksia turvaavaa sanktiovaltaa ja sakko-mahdollisuutta kunnille, jos koulumatka-aikoja rikotaan. Kunnat veloitetaan tilastoimaan koulumatka-aikoja Opetushallitukselle tai vastaavalle julkishallinnon viranomaiselle. Selvitetään koulumatkojen maksiarvojen ylittämisestä aiheutuvia seurauksia ja vaikutuksia lapsiin.

” TOIMIN YLI 30 VUOTTA PIENTEN KOULUJEN OPETTAJANA. KOKEMUKSENI OVAT JUURI SELLAISET, ETTÄ KYLÄKOULU ON LAPSEN KEHITYKSELLE HYVÄ POHJA. OLEN TÄSTÄ USEAAN OTTEESEEN KIRJOITTANUTKIN. PITÄKÄÄ KYLÄKOULUJEN VANHEMMAT NYT LASTENNE PUOLIA, SILLÄ LAPSET OVAT TULEVAISUUS! ”

- KYLÄKOULUN ELÄKÖITYNYT MIESOPETTAJA

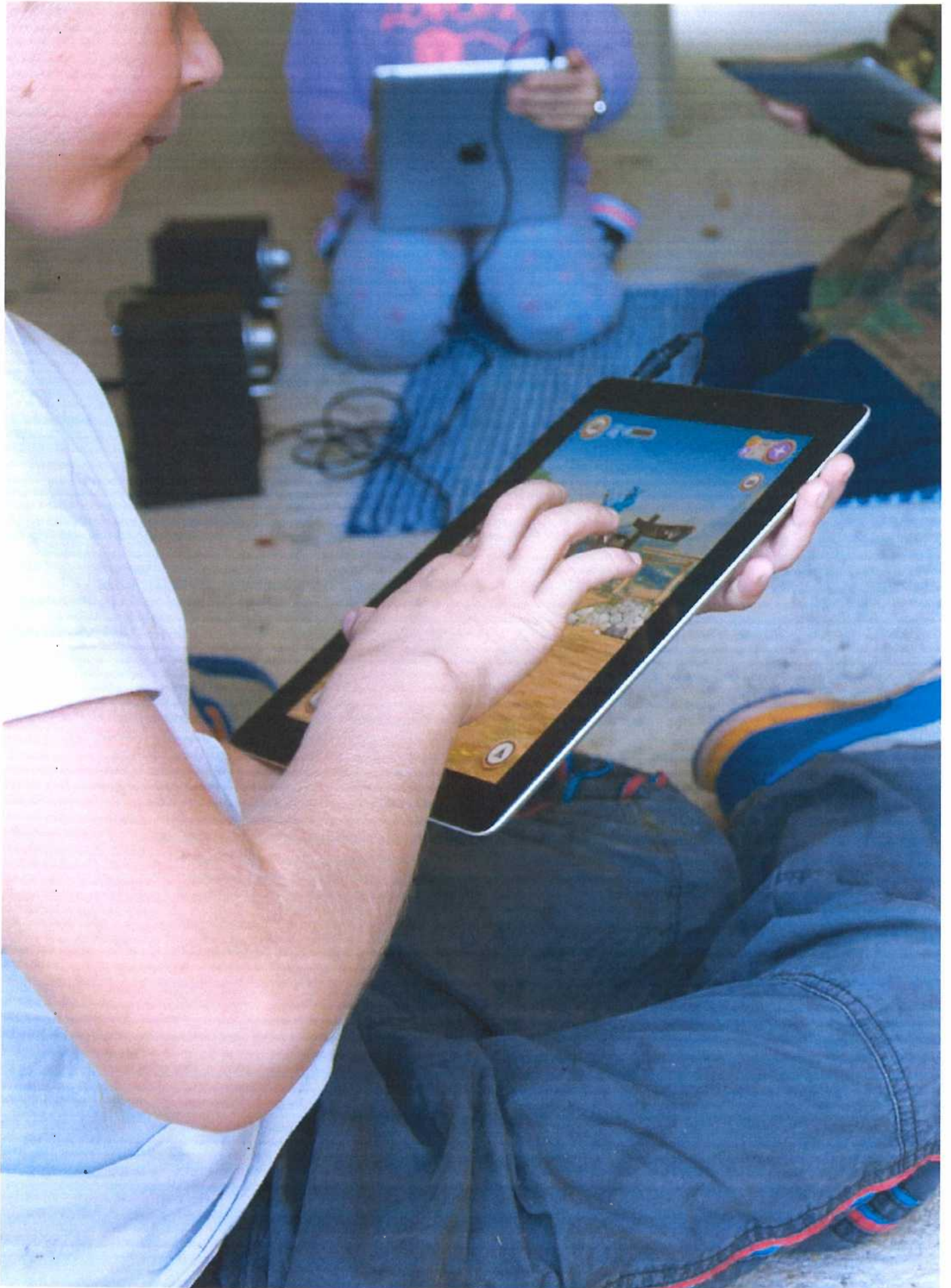

MEILLÄ ON IHANA KYLÄKOULU. 4 KILOMETRIN ON MYÖS 24/7 ALEPA, JOTEN VAIKKA ME ASUMME MAALLA, ON MEILLÄ AIKA KISSANPÄIVÄT PALVELUJEN SUHTEEN. HELSINKIIN AJELEE KOLME VARTTIA. KYLÄ ON AKTIIVINEN JA TÄÄLLÄ ON HUIKEA MÄÄRÄ ERILAISIA YHDISTYKSIÄ. KOULU SE TOKI ON SE, MIKÄ SAA LAPSIPERHEET TÄNNE MUUTTAMAAN JA TÄÄLLÄ PYSYMÄÄN. HARMI, ETTEI TONTTEJA TAI TALOJA OLE TARJOLLA SITÄ MÄÄRÄÄ, MITÄ TULIJOITA OLISI, MUTTA ONPA TÄÄLLÄ UUSI KOTI REMONTOITU AUTIOTALOSTAKIN. MUTTA SE IDEA OLI, ETTÄ KYLÄKOULUJA ON MONENLAISIA JA MONEN KOKOISIA JA NE SIJAITSEVAT MONENLAISISSA PAIKOISSA. KAIKKI TÄRKEITÄ! ”

- KYLÄKOULULAISEN ÄITI

- Koulumatka-aikojen maksimiraja tulee olla EU:n epävirallisen suosituksen mukaisesti alakouluikäisillä 1,5 tuntia ja yläkouluikäisillä 2,5 tuntia tarkoittaen koulupäivän edestakaista matka-aikaa. Rajoista voitaisiin AVI:n tai muun viranomaisen poikkeustuvalla hakea joustoja kunnissa.

..... Yhdenvertaiset perusoikeudet maaseudun lapsille .....

3)

Uudistetaan perusopetuslaki vastaamaan vuoden 2023 digitaalista todellisuutta

HAASTE: Etätyö on yleistynyt vahvasti 2020-luvulla ja jopa 40 % Suomen työntekijöistä voi tehdä etätyötä. Korona-ajan kokemuksia etäkoulusta ei ole vielä juurikaan hyödynnetty eikä vuodelta 1998 oleva perusopetuslaki mahdollista riittävästi uudenlaisia opetusjärjestelyjä. Joustavuutta tarvittaisiin: etäkoulupäivät tulisi mahdollistaa vaihtoehtoisena opetuksen muotona. On aloitettava perusopetuslain kokonaisuudistus, joka tunnistaa digitaaliset oppimisympäristöt, etäpedagogiikan ja monipaikkaistuvan Suomen kehityksen.

Esimerkkiä voidaan ottaa Kannuksen kunnan Eskolan kylän Lähikouluja etäyhteistyöllä -kokeilusta, josta saatiin tärkeitä kokemuksia uudenlaisista ja innovatiivisista tavoista järjestää lasten lähikoulu osittaisia etäyhteyksiä hyödyntäen. Kokeilu on esimerkki rohkeasta tavasta ylläpitää palveluita ja elinvoimaisuutta haja-asutusalueilla. Eskolassa osoitettiin käytännössä, miten etäopetusta voidaan toteuttaa digitaalisia apuvälineitä ja paikallisia voimavaroja yhteisöjohtoisesti hyödyntämällä. Kokeilun osaltaan mahdollistanut yhteiskunnallinen yritys Eskolan Kyläpalvelu Oy sekä kokeilussa pilotoitu monipaikkamalli, jossa koulun tilat ja aterioiden tarjoaminen voidaan tuottaa edullisesti, on urauurtava ratkaisu taloutensa kanssa painiville kunnille ja soveltuu erinomaisesti tukemaan koulutoimintaa.

RATKAISUMME

- Hallitusohjelmassa sovitaan perusopetuslain kokonaisuudistuksesta. Pääsääntöisesti perusopetusikäisten koulutus on myös tulevaisuudessa lähiopetusta, mutta sen rinnalle tarvitaan sallivampia käytänteitä etä- ja lähiopetuksen suhteen. Kehitetään lapsilähtöisesti monimuoto-opetuksen kokeiluja ja toteuttamista. Pieni osa opetuksesta voitaisiin toteuttaa avoimien oppimisympäristöjen kautta monimuotoisesti huomioiden opetuksen pedagoginen laatu ja lasten hyvinvointi.

- Toteutetaan päätöksenteon tueksi tutkimuksia korona-ajan etäopetuksen parhaista käytänteistä.

” KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ MATALALLA KYNNYKSELLÄ, OPETUS ON TUTTUJA JA PÄÄOSIN VANHEMMAT JA LAPSET TUNTEVAT TOISENSA YLI PERHERAJOJEN. KYLÄKOULUISSA USEIN YHDYSLUOKAT JA KUKIN LAPSI VUOROLLAAN SAA TOIMIA LUONTAISESTI ”TUKARINA” PIENEMMILLEEN. ASIOITA TEHDÄÄN YHDESSÄ VIRALLISESTA LUOKKAIÄSTÄ RIIPPUMATTA PIENET JA ISOT YHDESSÄ. KYLÄKOULU ON KYLÄN SYDÄN, JONKA PIIRISSÄ TAPAHTUU VALTAOSA KOKO KYLÄN TAPAHTUMISTA, KERHOT (MYÖS AIKUISTEN), HIRVIPEIJAISET JA KYLÄKINKERIT. JA ONHAN SE VALTAVA VETO- JA PITOVOIMATEKIJÄ KOKO KUNNALLE, ITSEASIASSA ISTUNMÄEN KYLÄLLÄ KONNEVEDELLÄ ON ONNEKKAASTI TULLUT PALJON LISÄÄ PERHEITÄ, LAPSIA JA PALUUMUUTTAJIA VIIME VUOSINA. PERHEILLE MUUTTOPÄÄTÖKSEN TEOSSA ON KYLÄKOULU OLLUT YKSI MERKITTÄVIMMISTÄ TEKIJÖISTÄ!

- KYLÄKOULULAISEN ÄITI

4

Elinkelpoisten koulujen lakkautuksista eivät saa kunnissa päättää eurokonsultit

HAASTE: Koulujen lakkautusaalto ei ole tuonut toivottuja säästöjä kunnille ja perusopetuksen käyttökustannukset ovat nousseet koko ajan. Etenkin maaseudulla palvelut ja toiminnot tukevat toisiaan, minkä vuoksi koulukin (julkisena palveluna ja rakennuksena) on kokoaan suurempi vaikutin alueensa vetovoimaisuudelle ja yhteisöllisyydelle. Siksi sitä on mietittävä myös kehittämisen kohteena osana isompaa kokonaisuutta. Tutkitusti maaseudun lähikoulun lakkautus on vaikuttanut kielteisesti paikalliseen väestökehitykseen.

Kokonaiskuvaa ei nähdä, osata katsoa tai haluta katsoa. Kouluverkon muutosta ei selitä enää pelkästään syntyvyyden laskun tai muuttoliikkeen ja talouden tapaiset suuret linjat. Kouluverkkosuunnittelu ei ole pelkkää opetuksen järjestämistä tai nopeaa talouteen reagointia, vaan siinä on kyettävä vastaamaan moniin kerrannaisvaikutusten haasteisiin, joita liittyy aluekehittämiseen, elinvoimaisuuteen, opetukseen, palveluihin ja yhteisöllisyyteen. Kouluverkolla, palveluverkolla ja ihmisten arjella on kiinteä kytkös toisiinsa, minkä vuoksi siihen on tärkeä kiinnittää huomiota tulevaisuuden kouluverkkoa tarkasteltaessa.

RATKAISUMME

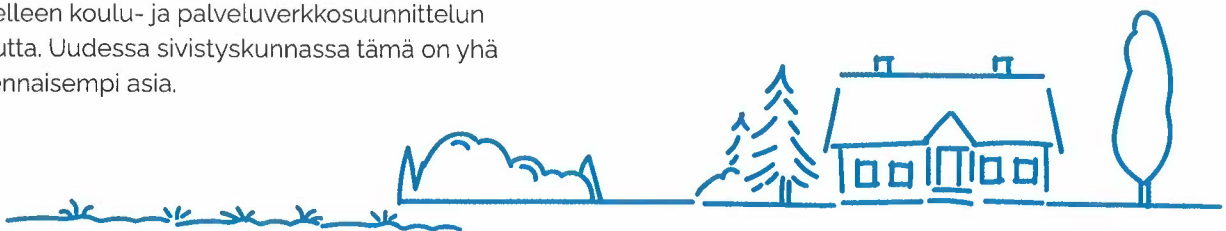
- Tarvitaan tietoa koulujen lakkautusten vaikutuksista lapsiin, yhteisöihin, elinvoimaan ja talouteen. On saatava tukea tiedon parempaan käyttöön ottamiseen paikallisessa sivistyspalveluista koskevassa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Lapsilähtöinen kuntasuunnittelu ja nuorten osallisuus on otettava osaksi kokonaisuutta. Laitamme liikkeelle VN TEAS-selvityksen teemasta.

- Päiväkotij- ja kouluverkon tarkastelua on tehtävä yli kuntarajojen, kuntayhteistyötä tiivistetään. Vastaavia uusia yhteistyön ja verkostoitumisen keinoja haetaan myös Kuntaliiton verkostoprosuuskoulukokeilulla. Verkosto- ja yhteistyökokoisuuden laajentaminen varhaiskasvatukseen ja korkeakoulukseen on otettava keskusteluun mukaan.

- Hyvä kuntapäätätjä, kyläkoulujen säilyttäminen on sivistyskunnan valinta. Kouluverkkosuunnittelussa on kyse kunnan tekemästä valinnasta sen suhteen, minkälaista tulevaisuuskuva se luo itselleen koulu- ja palveluverkkosuunnittelun kautta. Uudessa sivistyskunnassa tämä on yhä olennaisempi asia.

- Kouluverkkosuunnittelussa tulee jatkossa huomioida entistä vahvemmin, että elinvoima on yhteisön rakentamaa. Kouluverkkokeskustelun ja -suunnittelun keskeiset osapuolet osallistetaan mukaan. Päätätjät, virkamiehet, vanhemmat, asukkaat, opettajat ja lapset saadaan mukaan keskusteluun. Avoimuudella, ennakkoinnilla, osallisuudella, luovalla ajattelulla ja hyvällä valmistelulla voidaan löytää alueen kannalta paras kouluverkkoratkaisu. Lisäksi kokonaisvaltainen ja keskustelevala ote auttaa tunnistamaan vaihtoehtoja päätöksenteon pohjaksi.

- Laaditaan valtakunnallinen kouluverkkosuunnitelma eli Suomen aluerakenteen ja alueelliset erot tunnistava kokonaiskuva lasten ja nuorten koulutuspolkuihin varhaiskasvatuksesta korkeakouluopintoihin. Esimerkiksi vireillä olevan toisen asteen opetuksen lakiuudistuksen ehdottamalla yhdistelmäopetuksella tavoitellaan uutta tapaa kohdentaa riittävät resurssit koulutuksen alueellisen saavutettavuuden toteutumiseksi.

“ KYLÄKOULUSSA ON USEIN VAHVA KOKO KOULUN, EI VAIN OMAN LUOKAN, YHTEISÖLLISYYS. LAPSET TOTTUVAT TOIMIMAAN ERI IKÄISTEN KANSSA, YHDYSLUOKASSA ERIYTTÄMINEN ON LUONTEVAMPAA. KYLÄKOULU VAHVISTAA TURVALLISUUDEN TUNNETTA, KUN KAIKKI TUNTEVAT TOISENSA. YHTEISTYÖ PERHEIDEN KANSSA ON TIIVIIMPÄÄ. ”

- KYLÄKOULULAISEN ÄITI

5) Yhdysluokkapedagogiikka tarvitsee tunnustusta ja tukea

HAASTE: Työvoimapula vaivaa maaseudun kouluja. Maaseutu- ja kyläkoulujen yhdysluokkiin on ollut vaikea saada opettajia, sillä yhdysluokkaopetus koetaan haastavana, kun opettajainkoulutuslaitoksissa ei enää anneta yhdysluokkapedagogista opetusta. Kyläkouluista tehdyn selvityksen perusteella (10/2022) voidaan todeta, että noin 200 aktiivisesti toiminnassa olevassa kyläkoulussa yhdysluokkamuoto ja siinä käytettävä yhdysluokkapedagogiikka on tälläkin hetkellä vallitseva käytäntö.

Vain pieni osa opettajista katsoo saaneensa hyvät valmiudet kyläkouluopettajan työhön. Koulutuksen puuttuessa opettajat käyttävät opetukseensa usein isojen koulujen opetusmuotoja, jotka eivät sellaisenaan sovi yhdysluokkatyöskentelyyn. Joissakin opettajankoulutuslaitoksissa tiedekunnan johto suhtautuu jopa kielteisesti yhdysluokkapedagogiikkaan, vaikka opettajaksi opiskelevat voisivat olla kiinnostuneita aiheesta.

Yhdysluokkaopetuksen etuja tunnetaan huonosti. Usein opettajat suhtautuvat alussa kielteisesti yhdysluokkaopetukseen, kuten myös vanhemmat, ellei heillä ole tietoa yhdysluokkaopetuksesta. Tiedon ja kokemuksen lisääntyessä suhtautuminen usein muuttuu. Tutkimusten mukaan oppimistulokset eivät eroa pienissä ja suurissa kouluissa samanikäisten ja yhdysluokkaopetuksen ryhmissä. Sen sijaan yhdysluokkaopetuksella on lapsen sosiaalisen kasvun kannalta etuja, joita samanikäisten ryhmissä ei saada: yhdysluokkapedagogiikassa tunnetaidot kehittyvät yhtä hyvin tai jopa paremmin kuin vuosiluokkapedagogiikassa. Lisäksi mallioppiminen nopeuttaa luokan ja koulun tapoihin oppimista sekä vahvistaa itsenäisen opiskelun taitoja.

Yhdysluokkaopetus ja koulun pieni koko antavat hyvät mahdollisuudet yhteisöllisiin teemoihin ja projekteihin käyttämällä esimerkiksi monialaisia oppimiskokemuksia. Yhdysluokkaopetuksen toteuttamisessa voidaan hyvin tehdä yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa, joita ovat mm. kyläyhdistykset ja urheiluseurat.

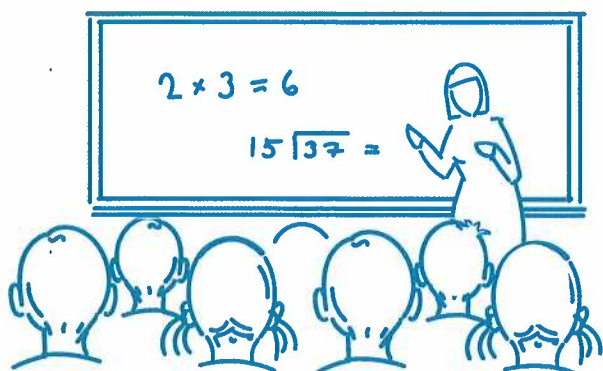

RATKAISUMME

- Nostamme yhdysluokkapedagogiikan imagoa jakamalla tutkittua ja kokemuksellista tietoa yhdysluokkaopetuksen hyödyistä.
- Jotta teema saadaan tuotua lähelle opetustyötä tekeviä, nostetaan yhdysluokkapedagogiikkaan liittyvää keskustelua OAJ:n, opettajien ja rehtorien keskustelualustoilla. Samalla tuetaan lähikoulujen opettajien verkostoitumista ja tarjotaan mahdollisuus vertaistukeen sekä toimivien käytäntöjen ja toimintatapojen jakamiseen.
- Opettajien osaamisen vahvistamiseksi yhdysluokkaopetus täytyy palauttaa opettajankoulutukseen ja perustaa yhdysluokkapedagogiikan professuuri Suomeen. Jo työssä oleville opettajille tulee tarjota täydennyskoulutusta opetushallituksen rahoituksella sekä lisätä tutkimusyhteistyötä yliopistojen kanssa teemasta.

“ KYLÄKOULUJEN AVULLA TURVATAAN LASTEN YHDENVERTAISET MAHDOLLISUUDET OSALLISTUA KOULUJEN KERHOTOIMINTAAN JA ILTAPÄIVÄTOIMINTAAN. KYLÄKOULUSSA INKLUUSIO JA AISTIESTEETTÖMYYS TOTEUTUVAT PAREMMIN. KYLÄKOULUISSA KASVAA OMAT JUURENSA TUNTEVIA LAPSIA JA SILLÄ ON SUURI MERKITYS ALUEEN ELINVOIMAN KANNALTA. ”
- KYLÄAKTIIVI

6) Vahvistetaan kyläkoulujen uusia innovaatioita, johtamista ja kehittämistä

HAASTE: Suomalaisia kyläkouluja tulee kehittää tieteen ja tutkimuksen lisäksi myös maalaisjärjellä ja luottamuksella. Maaseudulla ja kylissä elää talkookulttuuri, jota tulee mahtua myös kyläkouluihin. Eräässä kyläkoulussa oppilaat eivät enää saaneet kerätä puolukoita koulun takaisesta metsästä kyläkoulun keittäjälle, sillä puolukoiden alkuperää ei voida jäljittää.

Pienten kyläkoulujen ketteryyttä ei ole riittävästi hyödynnetty uusien opetustapojen pilotoinnissa. Kyläkoulujen suurin valtti on ympäristön (luonnonläheisyys ja rauhallisuus) tuomat mahdollisuudet. Esimerkiksi erityislasten näkökulmasta on huomattavasti parempi vaihtoehto opiskella pienemmässä ja rauhallisessa ympäristössä suureen hälyisään kouluun verrattuna.

Kyläkoulujen johtamista tulee kehittää. Kyläkouluilla on usein etäjohtamista eli useampia yksiköitä yhden rehtorin johdettavana. Tämä haastaa lähikoulujen kehittämistä, kun ei ole riittävästi resursseja, intressiä eikä käytännön mahdollisuutta olla läsnä ja johtaa kyläkoulua.

Kyläkoulujen kiinteistöt toimivat samalla koko kyläyhteisön kaikkien ikäryhmien kohtaamis- ja harrastuspaikkana. Raution upouusi kyläkoulu avautuu tammikuussa 2023. Kylän uudessa monipalvelukeskuksessa toimivat koulun ja päiväkodin lisäksi terveydenhoitajan vastaanotto. Lisäksi monipalvelukeskuksessa on harrastustiloja, jotka ovat kyläläisten käytössä. Rakennusten monipuolinen käyttäminen harrastus- ja tapahtumatiloina vahvistaa lasten harrastustoimintaa sekä kyläyhteisön elinvoimaa. Kyläkoulujen kiinteistöjen käyttöä tulee edelleen lisätä ja monipuolistaa.

RATKAISUMME

- Tarvitaan lähikouluille kehitettyjä innovaatioita ja niiden kokeilun mahdollistavia hankerahoituksia ELY-keskuksilta, aluehallintovirastoilta ja Leader-ryhmiltä.

- Byrokratian ja tiukentuvien hankintaohjeiden sijaan tulisi kyläkouluissa olla jatkossakin tilaa ja vapautta lähiruokaan ja yhteistyöhön paikallisten tuottajien kanssa.

- Pienet kyläkoulut tarjoavat ketterän alustan etäopetuksen ja monimuoto-opetuksen kehittämiseksi. Kyläkouluissa voidaan pilotoida esimerkiksi uusia opetustapoja. Opetusmenetelmien kehittämiseen tulee osoittaa korvamerkittyä rahoitusta.

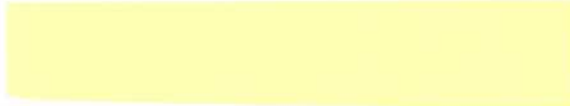
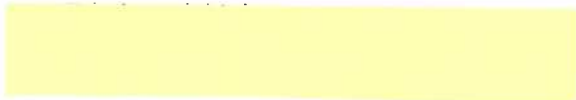
- Erityisoppilaille ja neuropsykiatrisesti oireileville lapsille oma yhteisöllinen kyläkoulu voi olla paras koulu, koska jo osaltaan pieni ympäristö hoitaa lasta. Myös kyläkoulun fyysisellä ympäristöllä on merkitystä, sillä kyläkoulujen sijainti mahdollistaa helposti luonnon hyvinvointivaikutusten päivittäisen hyödyntämisen.

- Kyläkouluja kehitetään ja rahoitetaan monipalvelukeskuksiksi jakamalla parhaita käytänteitä ja toteuttamalla opintomatkoja päättäjille. Kyläkoulut toimivat harrastamisen ja yhdistystoiminnan keskuksina, mitä tulee jatkossa edelleen vahvistaa. Koulurakennuksen monimuotoinen ja monialainen innovatiivinen hyödyntäminen, jossa rakennus ja tilat palvelevat kaikkia kyläläisiä, on kaikkien etu. Se voi tarkoittaa vanhusten ruokapalvelua, hävikkiruoan jakelua ja koulujen käyttöä entistä enemmän myös kesä- ja loma-aikoina esimerkiksi monipaikkaisten asukkaiden etätyöpaikoina kuten esimerkiksi Vesannolla on tehty.

- Tulee selvittää ja pilotoida, kuinka siirrettävät koulurakennukset voisivat tuoda joustavuutta ja muunneltavuutta perusopetuksen järjestämiseen. Esimerkkinä tästä Mikkelissä 2012 valmistunut Ihastjärven koulu, joka rakennettiin siirrettäväksi. Siirrettävä koulu on hyvä tapa miettiä uuden rakennuksen käytön elinkaarta, kuten myös ajatus muunneltavista tiloista, jotta uusi rakennus paikallaankin voisi palvella paremmin eri käyttäjäryhmiä tai koulukäytön jälkeen muuttua esimerkiksi varhaiskasvatuksen tiloiksi, hoivakäyttöön tai asunnoiksi.

Hyväksytty Suomen Kylät ry hallituksessa 27.10.2022

Lisätietoja:

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kaikki asuvat kylissä

Monen tiukkojen talouslukujen kanssa painivan kunnan säästötoimenpiteet näyttävät nyt kohdistuvan kouluverkkoon. Hulluinta tilanteessa on, että toistaiseksi Suomessa ei ole tehty yhtäkään kattavaa tutkimusta siitä, onko lopulta mitään säästöjä kouluja sulkemalla saavutettu. Sen sijaan on etupainotteisesti oppilasmääräennusteisiin nojautuen lakkautettu viimeisen 30 vuoden aikana yli puolet Suomen kouluista.

Lapsiluvun pieneminen on luonnollisesti sulkenut koulujen ovia, mutta sillä on selitettävissä vain noin kolmannes koululakkautuksista. Suurin syy kouluverkon harvenemiseen on koulutuksen keskittäminen ja oppilaiden siirtäminen entistä suurempiin yksiköihin. Samaan aikaan perusopetuksen kustannuskehitys on säästöjen sijaan ollut nousujohteista ja lasten ja nuorten pahoinvointi on merkittävästi lisääntynyt.

Vuosi sitten julkaistussa Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) raportissa todettiin, että suuria kouluverkkomuutoksia tehneissä kunnissa perusopetuksen menot eivät ole alemmat muihin verrattuna, vaan tilanne saattaa olla jopa päinvastainen. Koulutusmenot kasvoivat maltillisimmin vain vähäisiä kouluverkkomuutoksia tehneissä maaseutukunnissa. Suuria tai erittäin suuria kouluverkkomuutoksia tehneissä kunnissa menot kasvoivat merkittävästi voimakkaammin etenkin lasta kohden laskettuna.

Kouluverkkomuutokset eivät myöskään ratkaise kuntien elinvoiman tilaa, vaan pahimmillaan heikentävät sitä entisestään. Samaisessa raportissa todetaan näkyvän viitteitä kouluverkkomuutosten negatiivisista elinvoimavaikutuksista, kuten lisääntyvästä lähtömuutosta ja heikommasta työllisyys- ja työpaikkakehityksestä. Näyttääkin siltä, että kouluverkkopäätökset eivät ole pitkällä aikavälillä parantaneet kuntien elinvoimaa - mitä suurempi kunnan kouluverkon muutos on ollut, sen heikompana näyttäytyy alueen väestökehitys.

Samoja havaintoja on tehty Itä-Suomen yliopiston maantieteen apulaisprofessori _____ tutkimuksessa, jossa todettiin koulujen lakkautusten ja kuntien heikentyvän elinvoiman yhteys. Erityisesti maaseudulla koulu on alueen houkuttelevuuden kannalta yksi tärkeimpiä tekijöitä. Koulun lakkauttaminen kiihdyttää alueen asukaskatoa selvästi ja kouluverkon supistaminen ajaa kunnan entistä haastavampaan tilanteeseen.

Kouluverkkopäätöksiä tehtäessä taitaakin usein käydä niin, että oletetut säästöt yliarvioidaan ja kerrannaisvaikutukset joko aliarvioidaan tai unohdetaan kokonaan. Kyseessä ei ole vain vaikutukset talouteen, vaikka usein lopulta juuri siellä ne näkyvätkin, vaan laajemmin vaikutukset aluekehitykseen, ikärakenteeseen, elinvoimaisuuteen, palveluihin ja yhteisöllisyyteen.

Erityisesti tässä tilanteessa, jossa tulevien vuosien väestökehitys haastaa niin maaseutukuntia kuin kaupunkeja, ja päätöksiä joudutaan tekemään tiukkenevan talouden puristuksessa, katseet pitäisi pystyä suuntaamaan kauemmaksi tulevaisuuteen. Suoraviivaisten ja lyhytnäköisten säästöjen sijaan on pystyttävä arvioimaan millä päätöksillä on kauaskantoisimmat ja peruuttamattomimmat vaikutukset. On selvää, että kouluverkkopäätös on arvovalinta, mutta vähintään yhtä paljon se on elinvoimapäätös. Näitä päätöksiä tehtäessä parhaiten tulevat selviämään ne kunnat, jotka pystyvät tarjoamaan monipuolia asumisen vaihtoehtoja sekä tolkulliset palvelut sisältäen perheystävällisen varhaiskasvatus- ja kouluverkon.

Tänäkin syksynä moni kylä on tilanteessa, jossa koulun päällä leijuu, tai on jo vuosia leijunut, lakkautuksen uhka. On selvää, että se jarruttaa alueen kehittymistä ja pahentaa tilannetta entisestään, kun alueelle ei uskalleta muuttaa. Fiksu päättäjä katsoo kauas ja ajaa eteenpäin strategisia päätöksiä sekä rohkeita linjauksia, joilla kylien merkitystä kunnalle vahvistetaan rakentamalla aitoa yhteistyötä ilman jokavuotista kouluverkkokeskustelua. Kääritään yhdessä hihat ja istutaan saman pöydän ääreen, sillä barrikadeilta ja omista poteroista huutelemalla ei ratkaista yhdenkään kunnan tilannetta.

Maaseutuasuminen kiinnostaa ja ihmiset kaipaavat vapautta, tilaa ja luonnonläheisyyttä, minkä osoittaa myös tuore maaseutubarometri. Kyläkoulujen lakkauttaminen ja kylien elinvoiman tukematta jättäminen olisi tässä tilanteessa päätös väärään suuntaan. Loistavan sijainnin Tampereen kupeessa omaavan Ylöjärven tulee ennemminkin nostaa esille oma asumisen monipuolinen tarjontansa, jossa vaihtoehtoja löytyy sekä omaa rauhaa etsiville maaseutuasukille kuin palveluita arvostaville taajama- ja kaupunkiasujille. Kun palveluverkosta kouluineen pidetään huolta, on Ylöjärven Karhella kaikki mahdollisuudet olla maallemuuttajan unelmakohde.

Suomen Kylät ry

2.9.2024

Lähtettäjä: *****>

Lähetetty: tiistai, 6. elokuuta 2024 14:04

Vastaanottaja: Pieviläinen Antti <antti.pievilainen@ylojarvi.fi>

Kopio: *****

Aihe: Karhen ympäristökoulu

Asiani koskee Karhen Ympäristökoulun tilannetta. Olemme Karhen kylällä huolissamme kylämme edistyksellisen Ympäristökoulun jatkosta, koska koulua on esitetty lakkautettavaksi nopealla aikataululla. Mielestämme Karhen Ympäristökoulu on vetovoimatekijä, jonka säilyttäminen tukee koko Ylöjärven elinvoimaisuutta. Ylöjärven on kaupungin keskustan kehittämisen rinnalla tärkeää huolehtia myös maaseudun elinvoimaisuudesta ja haja-asutusalueiden elinvoimaisuudesta huolehtiminen on myös mainittu kaupungin elinvoimaroolin strategiakärjissä. Näemme, että Karhen Ympäristökoulun rooli voisi olla aiempaa suurempi koko Ylöjärven ympäristökasvatuksessa, joka puolestaan tukee hiilineutraali kunta tavoitteita.

Soitin sinulle tänään tiedustellakseni kaupungin päätöksenteon aikatauluja Karhen koulun asiassa ja jätin vastaajaviestin, että laitan asiastani myös sähköpostia. Olemme järjestäneet Karhella kyläkokouksen viime lauantaina 3.8. ja saimme paikan päälle ison joukon asiasta kiinnostuneita kaupunginvaltuutettuja. Valtuutetut kertoivat, että asian valmistelua tehdään parhaillaan ja päätöksentekijöille asiaa esitellään valtuustoseminaarissa elokuulla. Kyläkokouksessa huomasimme, että monet päättäjistä eivät tunne Karhen koulua tai tiedä mitä Ympäristökoulu tarkoittaa. Haluamme järjestää Ylöjärven päättäjille ympäristökoulupäivän, jossa päättäjät pääsevät näkemään, mitä ympäristökoulun toiminta on käytännössä ja mitä lisäarvoa se tuo kaupungillemme.

Kysymykseni sinulle:

Päättäjien Ympäristökoulupäivää Karhella suunnitellaan lauantaille 14.9.2024. Onko sinulla tiedossa tuolle samalle päivälle jotain muita valtuutettuja koskevia tapahtumia, jotka voisivat haitata ympäristökoulun päivään osallistumista?

Onko valtuustoseminariin 22.-23.8. mahdollista päästä kertomaan kylällä asuvien perheiden näkemystä ja ajatuksia asiaan?

Toivottavasti ehdit vastata aikataulukyselyyn mahdollisimman pian, jotta saamme ympäristökoulupäivän suunnittelua edistettyä.

Tiedoksi vielä, että olemme laatineet adressin Karhen Ympäristökoulun jatkamisen puolesta ja keränneet kesän aikana adressiin jo yli 1000 allekirjoitusta.

Ystävällisin terveisin

*****

*****, Karhe-Seura

*****

www.karhe.fi